

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 137 / oktober 2016

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Spoštovane članice in člani KGZS!

Prišla je jesen in na kmetijah pospravljamo pridelke ter opravljamo še zadnja dela pred prihodom zime. Letošnja letina je kar dobra, a le tam, kjer ni bilo kakšne naravne nesreče. Žal se jim tudi letos nismo uspeli ogniti.

Na srečo se pri odkupnih cenah kaže rahlo bolj jasno obzorje. Vsaj za mleko naj bi kupci že kazali več zanimanja. Na zbornici se veliko trudimo pri iskanju rešitev za uspešnejšo prodajo, predvsem v tej smeri, da bi naš pridelek imel večjo dodano vrednost. Tako smo dejavni pri promociji, pripravi ustrezne zakonodaje, ki se nanaša na verigo preskrbe s hrano, uvedbi sheme Izbrana kakovost Slovenija in novih modelih trženja.

Smo v času številnih naložbenih razpisov, ki so dobra priložnost za posodobitev ali povečanje pridelave in prireje na kmetijah. A hkrati prinašajo tudi veliko obveznost in odgovornost vseh, ki se odločate za vlaganja. Pomembno je, da se pred odločitvijo za posamezni ukrep dobro informirate in pogovorite, zato povprašajte vašega svetovalca in druge strokovnjake na KGZS.

Prav je, da se za vse dobro v tem letu, pa čeprav je morda bilo skromno, tudi zahvalimo. Skupaj smo to storili tudi prejšnjo nedeljo pri blaženemu Antonu Martinu Slomšku na Ponikvi, kjer smo naše prošnje položili na oltar še za naprej. Hvala vsem, ki ste pomagali in bili z nami!

IZ VSEBINE

RUBRIKA	NASLOV ČLANKA	STRAN
NE PREZRITE	VPOGLED V PODATKE O KATASTRSKEM DOHODKU ZA LETO 2017	3
	VABILO NA TRADICIONALNI 31. POSVET JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA: KMETIJSTVO IN SVETOVANJE PRED NOVIMI IZZIVI	3
TEMA MESECA	KGZS NA SEJMU AGRA	4
AKTUALNO	UPRAVNI ODBOR O AKTUALNIH RAZMERAH V KMETIJSTVU	9
	NARAVA SPET TERJALA SVOJE	10
	BO VZTRAJANJE PRINESLO REZULTATE?	13
	IZBRANA KAKOVOST – PRILOŽNOST ZA KMETE	14
	SMREKA IN GOZD STA RESNO OGROŽENA	17
	PO ZNANJE IN INFORMACIJE NA SPLET	18
NASVETI	IZVOR PLEMENSKEGA PODMLADKA IN REZULTATI PLODNOSTI	20
	ZA SOCIALNO PODJETNIŠTVO TUDI IZ NOVEGA PRP	22
	SOSEDSKO PRAVO – DREVO NA ALI OB MEJI	23
DELO KGZS	KGZS NA SEJMU V KOMENDI	24
VABIMO	LOMBERGARJEVI DNEVI 2016	24
	SREDNJEEVROPSKA KONFERENCA O BIOMASI	26
	FERTINNOWA PROJEKT	26
	IZBOR IMK 2016	26
	O OZNAČEVANJU ŽIVIL	28
NA KONCU	RECEPT: RABARBARINO PECIVO NAGRADNA UGANKA	29

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 137, oktober 2016 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: Delo d.d. • Naklada: 79.000 izvodov

Vpogled v podatke o katastrskem dohodku za leto 2017

Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-2), ki ga je Državni zbor sprejel 12. julija 2016, je bil v Uradnem listu RS, št. 63/2016, objavljen 7. oktobra 2016. Zakon predvideva, da Geodetska uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju GURS) do 10. oktobra 2016 zagotovi vpogled v podatke o katastrskem dohodku za leto 2017.

Na osnovi sprejetega zakona je Ministrstvo za finance pripravilo predlog Uredbe o določitvi lestvic katastrskega do-

hodka, pavšalne ocene dohodka na čebelji panj in območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje 2017–2019, ki je objavljen na spletni strani Ministrstva za finance.

GURS je na osnovi sprejetega zakona in predloga uredbe izvedla pripis katastrskega dohodka kmetijskim in gozdnim zemljiščem v zemljiškem katastru za leto 2017. Kot je pojasnjeno na njihovi spletni strani, lahko lastniki nepremičnin vpogledajo v pripisane vredno-

sti katastrskega dohodka za leto 2017 za parcele, ki so v njihovi lasti in so po dejanski rabi kmetijska in gozdna zemljišča. Dostop je omogočen na portalu Prostor z uporabo aplikacije Osebni vpogled v podatke o lastnih nepremičninah. Za dostop v osebni vpogled je potrebno digitalno spletno potrdilo (SIGEN-CA, SIGOV-CA, POSTAR-CA, AC-NLB ali HALCOM). Pripisane vrednosti katastrskega dohodka lahko lastniki zemljišč za svoje parcele pridobijo tudi osebno na vseh

upravnih enotah in območnih geodetskih upravah ter geodetskih pisarnah preko »Seznam parcel v lasti lastnika«.

Kmetje se lahko do konca oktobra odločijo za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, zato je informacija o višini katastrskega dohodka dobrodošla.

» NEVA PAJNTAR

Vabimo vas na že tradicionalni 31. posvet javne službe kmetijskega svetovanja

Kmetijstvo in svetovanje pred novimi izzivi

**Posvet bo potekal 21. in 22. novembra 2016
v Kongresnem centru Thermana v Laškem.**

Naslov posveta ni naključen, saj se nahajamo pred novimi izzivi, ki jih bo prineslo novo programsko obdobje EU po letu 2020. Na posvetu želimo tudi v Sloveniji začeti oziroma odpreti razpravo o tem, kakšna naj bi bila nova skupna kmetijska politika EU po letu 2020, vendar po meri slovenskega kmeta. Glede na to, da imajo dejansko v vseh politikah (od gospodarskih, socialnih, regionalnih itd.) okolje, klimatske razmere in ohranjanje biotske raznovrstnosti zelo pomembno vlogo, se bo ta vpliv v prihodnje še povečeval.

Tudi javna služba kmetijskega svetovanja se nahaja pred novimi izzivi. Tudi ta služba, ki je v preteklosti imela ključno vlogo v slovenskem kmetijstvu pri implementaciji skupne kmetijske politike in zelo uspešnem črpanju EU sredstev, bo morala odgovoriti na te nove izzive, skoraj sočasno pa se bo morala tudi prilagoditi novi organiziranosti, ki jo pripravlja pristojno ministrstvo za kmetijstvo.

Že sedaj si rezervirajte čas za obisk posveta, celotni program pa bo kmalu objavljen na naši spletni strani www.kgzs.si.

Veselimo se srečanja z vami in vljudno vabljeni!

KGZS na sejmu AGRA

Na letošnjem sejmu je po tradiciji Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) zelo dejavno sodelovala. V organizaciji KGZS so se odvijali številni strokovni dogodki, posveti in predavanja, ki so jih izvedli strokovnjaki kmetijske svetovalne službe pri KGZS. Večji del razstavljenih živali so odbrali strokovnjaki službe za kontrolo in selekcijo pri kmetijsko gozdarskih zavodih, razstavni prostor zbornice pa je gostil društva, zveze in stanovska združenja kmetov.

Tradicionalni sejem AGRA ima izjemen pomen za predstavitev dosežkov s področja kmetijstva, tehnike in gospodarstva. Ima tudi velik pomen za promocijo kmetijstva, posvetovanja in iskanja novih tako potrebnih proizvodnih in prodajnih možnosti, je na odprtju povedal predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice **Cvetko Zupančič** ter dodal, da stanje v kmetijstvu ni rožnato.

»Postavlja se vprašanje, ali je res preveč, če bi kmet dobil 34 centov za liter mleka namesto 24? Ali je res preveč, da bi namesto 2,5 evra dobil za meso 3,5 ali 4 evre? Ali za tona pšenice 200 namesto 120 evrov? In ob vsem tem se kaže popolna nemoč, kajti vsi ukrepi vključno s promocijo ne dajo rezultatov, vsaj za zdaj ne.

Nujno bo treba doseči, da se evropske in državne ukrepe v največji meri veže na pri-

Predsednik vlade dr. Miro Cerar je pozorno prisluhnil predsedniku KGZS Cvetku Zupančiču o pomenu KGZS za bogato vsebino sejma.

Živahen utrip na razstavnem prostoru KGZS

delavo in tudi s tem doda pridelku višjo vrednost in poveča odkupno ceno. Seveda brez povezave, skupnih količin in skupnega nastopa na trgu tudi ne bo šlo. Ali pa bomo res morali kmetje sami oblikovati veletrgovino, da bomo sami postavljali prodajne cene?» se je vprašal Zupančič.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **mag. Dejan Židan** je v nagovoru postavil, da so bila pričakovana Slovenije ob osamosvo-

jitvi velika in v kmetijstvu je kar nekaj uspešnih zgodb, pa tudi nekaj žalostnih. Pri tem je izpostavil problem 15-odstotnega zmanjšanja kmetijskih površin. Nekaj zaradi zaraščanja in največ zaradi zavidave. »Kamorkoli pridem, hočejo graditi na najboljših kmetijskih zemljiščih,« je zaskrbljeno opozoril: »Danes je hrane preveč, projekcije pa kažejo, da lahko hrane prične primanjkovati.« S tem namenom se že pripravljajo različ-

Razstavní prostor KGZS je obiskal tudi starosta slovenskega kmetijstva Ivan Oman.

ni ukrepi. Pri tem je izpostavil podpis načrta dela z mladimi kmeti v obdobju 2016–2020, ki ga je pripravila skupina s strani MKGP, KGZS in ZSPM.

Prisotne sta nagovorila še predsednik uprave Pomurskega sejma **Janez Erjavec** in radgonski župan **Stanislav Rojko**, na koncu pa tudi državni sekretar na ministrstvu za kmetijstvo Republike Slovaške **Jozef Kamenický** in kot predstavnik trenutno predsedujoče dr-

žave Evropske unije zagotovil, da bodo kmetom izboljševali pogoje za delo in razvoj. Svoj nagovor je zaključil z besedami: »Slovenska vlada naj pomaga kmetom in naj vam je Bog v pomoč!«

»TATJANA VRBOŠEK

DAN KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

V znamenju organizacijskih in vsebinskih sprememb kmetijske svetovalne službe

V okviru dneva Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) na sejmu AGRA je potekal tudi razgovor s kmetijskim ministrom mag. Dejanom Židanom, ki ga je vodil direktor KGZS Branko Ravnik. Nosilna tema je bila prihodnja ureditev delovanja javne službe kmetijskega svetovanja v smeri, da bo lahko še učinkoviteje odgovarjala na izzive, ki jih ima ta služba pri razvoju kmetijstva in podeželja v celoti.

Pred pogovorom je prisotne nagovoril predsednik KGZS **Cvetko Zupančič**: »Kmetijsko svetovanje ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo in je kot model vzorčni primer dobre organiziranosti. V sedanjem obdobju se je kot model začel problematizirati, službi pa očitati premajhno učinkovitost, angažiranost in prešibek odziv na razvojne probleme kmetijstva in podeželja. Vendar je ta trenutek pomembno, da tudi ministrstvo zagotovi pogoje za njegovo stabilnost. Na

Cvetko Zupančič, predsednik KGZS: »Pričakujemo, da se uredi status kmetijskega svetovanja tako, da se ohrani celovitost svetovanja, kot se izvaja danes, in da se okrepi posamezna področja dela.«

zbornici ta trenutek nismo povsem zadovoljni z odnosom ministrstva do te službe, saj ni urejene sistema sistema financiranja, program dela se sprejema prepo-

zno, vloga strokovnjakov službe pri pripravi ukrepov kmetijske politike pa je premajhna.

Zato pričakujemo, da se uredi status kmetijskega svetovanja

na način, da se ohrani sedanja organiziranost in ohrani celovitost svetovanja, kot se izvaja danes, in da se okrepi posamezna področja dela.

Brez učinkovitega sistema svetovanja ne bo mogoče doseči ciljev, ki smo jih zastavili, glede oblike organiziranja pa nam ni treba odkrivati vsega na novo,« je zaključil predsednik KGZS Cvetko Zupančič.

Vizijo prihodnje organiziranosti službe je podal novi vodja javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS **Igor Hrovatič**, ki je pripomnil, da se prehodno obdobje hitro približuje koncu, da pa še ni jasne opredelitve. »Ustanovi naj se posebna delovna skupina predstavnikov KGZS in MKGP z nalogo opredelitve do odprtih vprašanj in priprave predloga delovanja po letu 2017, tudi s predlogom terminskega načrta. Javna služba kmetijskega svetovanja je v SLO trenutno edina zmožna zagotoviti širino delovanja in servisiranja tako za uporabnike kot za državo,« je povedal Hrovatič.

V imenu kmetijskih svetovalcev in svetovalk ter drugih zaposlenih v zborničnem sistemu je stališča strnil **Janko Debeljak**, predsednik konference sindikata zaposlenih v KGZS.

»Svetovalci smo razpeti med pričakovanji politike, med stroko in potrebami kmetov, zato je prav, da lahko tudi mi enakovredno sodelujemo pri oblikovanju delovanja strokovnih služb v prihodnosti. Želimo strokovno avtonomnost, politično neodvisnost, primerne pogoje dela in

Na dnevu zbornice so spregovorili o prihodnji organiziranosti javne službe kmetijskega svetovanja.

primerno plačilo, saj naše plače niso primerljive z nekaterimi drugimi v javnem sektorju,« je ocenil Debeljak.

Nato je svoj pogled na izzive službe podal še kmetijski minister **mag. Dejan Židan**: »Položaj kmetijstva ni odvisen le od kmetijske politike in to vpliva tudi na delovanje strokovnih služb v kmetijstvu. V splošnem delu službe na terenu, ki obsega izvedbo ukrepov skupne kmetijske politike, ni potrebnih kakih večjih posegov v obstoječi ustroj in delovanje. Mreža je kakovostna in v celoti pokriva Slovenijo, zato je dostopnost

storitev za vse kmete dobra.« Več odprtih vprašanj pa je izpostavil pri učinkovitosti in kakovosti delovanja specialističnega dela javne službe kmetijskega svetovanja. Na to mnenje se je odzval vodja kmetijske svetovalne službe na KGZS – Zavodu Ptuj **Peter Pribožič**, ki je dejal, da je bilo ogromno storjenega na področju strokovnega dela. »Tehnološki in gospodarski razvoj kmetij je velik in je viden. Brez sodelovanja svetovalcev specialistov tega ne bi bilo.«

Bernarda Javornik, svetovalka za dopolnilne dejavnosti na celjskem kmetijskem zavodu,

pa je povedala, da je bil na področju dopolnilnih dejavnosti narejen resnično velik napredek, ki ga brez pomoči specialistične svetovanja v KGZS ne bi bilo mogoče doseči.

»MARJAN PAPEŽ

www.kupujmodomace.si

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

AKCIJA S KMETIJE ZA VAS

Najboljša kmetija Omerzu z Bizeljskega

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je v sodelovanju s spletnim portalom Agrobiznis in časnikom Finance na sejmu razglasila rezultate akcije S kmetije za Vas, v kateri je letos sodelovalo devet kmetij. Prvo mesto v izboru je prejela kmetija Omerzu iz Zgornje Pohance na Bizeljskem.

Kmetije si je ogledala tričlanska komisija, ki so jo sestavljali dr. Vladimir Korošec, direktor Šole za ravnatelje, Petra Šubic, urednica spletnega portala Agrobiznis, in Andreja Krt Stopar s Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Zlato priznanje v akciji je prejela kmetija Omerzu iz Zgornje Pohance, Sromlje pri Brežicah.

Srebrni priznanji sta prejeli govedorejska kmetija Dolenc iz Radovljice in govedorejsko-vinogradniško-vinarska kmetija Frešer iz Šmartnega na Pohorju, kmetija s sezonsko po-

Prejemniki priznanj v akciji S kmetije za vas z zmagovalko Manco Omerzu z Bizeljskega (peta z desne strani).

nodbo zelenjave Ekomlinar iz Velenja in govedorejska kmetija s predelavo mleka Lamperček z Oplotnice pa sta prejeli bronasto priznanje.

V posebni kategoriji, ki ocenjuje nove pristope v kmetijstvu, sta komisijo prepričali kmeti-

ji Panorganic iz Ljutomera in kmetija Pustotnik iz Gorenje vasi v Poljanski dolini.

Priznanje za poslovni preboj je prejela kmetija Čemažer iz Dobrove pri Ljubljani, prav tako priznanje pa tudi kmetija Frangež iz Rač, ki se ukvarja s

prašičerejo ter pridelavo in predelavo zelenjave.

» ANDREJA KRT STOPAR,
» MARJAN PAPEŽ

NEPOGREŠLJIVA RAZSTAVA ŽIVALI

Najlepše telice imajo kmetije Napotnik, Šiler in Prijol

Brez razstave živali ni sejma, so bile besede kmeta, ki je prisostvoval podelitvi zvoncev najlepšim živalim na razstavi.

Na sejmu so letos predstavili 20 telic ter 5 plemenskih bikov in drugih kategorij govedi, med katerimi so bile poleg v prirejo mleka usmerjenih krav zastopane tudi pasme v kombiniranem in mesnem tipu. Pravo pašo za oči so ljubitelji živali

doživeli z revijo najlepših živali in podelitvijo nagrad.

Na sejmu se je predstavilo rejsko in selekcijsko delo, ki so ga z razstavljenimi živalmi predstavile vse pomembnejše pasme v slovenski govedoreji. Prikazane so bile plemenske telice rjave, črno-bele in lisaste pasme, katere so obiskovalcem predstavili strokovni tajniki za posamezne pasme. Strokovno oceno živali so opravili za črno-

belo pasmo Igor Stanonik, za rjavo pasmo Matija Rigler in za lisasto Jože Smolinger.

Poleg ocenjenih telic so predstavili tudi plemenske bike in ostale kategorije živali. Na razstavi je bila predstavljena edina slovenska avtohtona pasma govedi – cikasto govedo. Strokovno jo je predstavil Matjaž Hribar, živali pa so bile s kmetije Matk iz Logarske doline. Letošnjo razstavo živali je

poleg odlično pripravljenih živali zaznamoval še zanimiv dogodek. Telica pasme limuzin našega največjega rejca te pasme v Sloveniji Alojza Brdnika je na sejmu telila, zato je bicek dobil ime Agra.

Pomembno je, da omenimo še letošnje zmagovalce pri posameznih pasmah. Tako je tretje mesto v kategoriji brejih telic rjave pasme zasedla telica rejca Martina Trebovca, dru-

TEMA MESECA

Cvetober lepotic črno-bele, rjave in lisaste pasme je v čast kmetijam, ki so jih postavile na ogled, in v okras sejmu, ki si ga brez razstave živali ni moč zamisliti.

go mesto je osvojila telica rejca **Gašperja Pečečnika**, zma-

govalka pa je bila telica rejca **Jakoba Napotnika**.

Pri črno-beli pasmi je tretje mesto zasedla telica rejca

Franca Kaiserja, drugo mesto je zasedla telica rejke **Mateje Cveček**, prvo mesto v kategoriji brejih telic črno-bele pasme pa je zasedla telica rejca **Jožeta Šilerja**.

Sledila je lisasta pasma, kjer je tretje mesto zasedla telica rejca **Franca Kaiserja**, drugo telica rejca **Janeza Frasa**, prvo mesto je osvojila telica rejca **Petra Prijola**.

» JERNEJ VRTAČNIK,
» MARJAN PAPEŽ

OD IDEJE DO...

Letošnja novost na sejmu AGRA so bila predavanja strokovnjakov KGZS z naslovom **Od ideje do ...**

Jože Očko je predstavil postopek prenosa kmetije na naslednika, torej od ideje do mladega kmeta.

Pot od ideje do certificiranega lesnega izdelka je predstavil **Mihael Koprivnikar**. Predstavil je postopek pridobitve certifikata z mednarodno prepoznavnim logotipom PEFC, ki zagotavlja, da je les pridobljen iz trajnostno gospodarjenih gozdov ter da se je pri predelavi lesa upoštevalo zakonodajo in mednarodne konvencije.

Predavanje **Od ideje do** priprave živila za degustacijo – kaj dosežem in kaj lahko izgubim je predstavila **Gabrijela Salobir**, ki je poudarila, da z degustacijo spodbudimo na-

*Predavanja **Od ideje do ...** so poživila strokovne vsebine na sejmu.*

kup, ker je ena tretjina nakupov nenačrtovanih.

Vemo, da zaradi majhne velikosti slovenskih kmetij mnoge ne morejo s prodajo pridelkov doseči primerne dohodka, zato je ena od možnih poti usmeritev v katero od številnih dopolnilnih dejavnosti. Kako

pri od ideje do dopolnilne dejavnosti je predstavila **Andreja Krt Stopar**, **Darja Pipan** pa je predstavila možnosti, ki jih nudi razvoj socialnega podjetništva. Socialno podjetništvo je priložnost za reševanje družbenih težav, spodbuja sodelovanje ter omogoča ustvarjanje

novih, kakovostnih delovnih mest tudi v kmetijstvu in na podeželju.

Kako pridobiti certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) pa je pojasnila **Marinka Korošec**. Sodobna tehnologija nam omogoča, da znanja pridobivamo na najrazličnejše načine, vendar ta znanja niso nikjer zabeležena in priznana. Certifikat NPK omogoča, da se neformalna znanja opredmetijo v certifikatu, ki dokazuje prejemnikova znanja in kompetence.

» MA. P.

Upravni odbor o aktualnih razmerah v kmetijstvu

O mlečni krizi, zakonih o dohodnini in kmetijstvu ter škodi po pozebi in toči

Na drugi redni seji upravnega odbora (UO) Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) sredi septembra so največ pozornosti namenili predlogom Evropske komisije za omilitev težav, s katerimi se sooča mlečni sektor, in oblikovali stališča glede izvedbe ukrepov v Sloveniji. Člani UO pa so sprejeli tudi stališča do vsebine sprememb Zakonov o dohodnini in Zakona o kmetijstvu in Uredbe o dopolnilnih dejavnostih ter dali pobude glede ukrepov za preprečitev pojava vozličastega dermatitisa. Sprejeli so tudi več pobud za reševanje posameznih perečih problemov.

UO je sicer največ pozornosti posvetil ukrepom, s katerimi se bo skušal izboljšati položaj v mlečnem sektorju, ki je zaradi padanja odkupnih cen najbolj prizadel kmete – pridelovalce mleka. Evropska komisija je namreč v četrtek, 8. septembra, objavila uredbi, s katerima se bo skušal izboljšati položaj v mlečnem sektorju.

Upravni odbor KGZS je v zvezi z nacionalnimi ukrepi, namenjenimi reševanju krize v sektorju mleka, sprejel stališče, da podpira ukrep, ki predvideva stabilizacijo proizvodnje mleka brez omejitev za upravičence.

SPREMEMBE ZAKONODAJE

Upravni odbor KGZS se je seznanil s predlogi in pripombami KGZS na **Zakon o dohodnini** in podprl rešitev, ki uvaja posebno davčno ureditev predelave malih količin na kmetiji pri-

delanih kmetijskih pridelkov, ob hkratnem pričakovanju, da se bo dvignila vrednost, do katere so opredeljene male količine, in razširil nabor izdelkov.

Obravnavali so tudi pripombe na **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu** in posebej izpostavili nujnost urejanja področja sezonske delovne sile. Upravni odbor KGZS je potrdil zbrane predloge in pripombe ter poziva MKGP, da jih v največji možni meri tudi upošteva in vključi v spremembe in dopolnitve Zakona o kmetijstvu.

BOLJE PREPREČITI ...

UO se je seznanil tudi z ukrepi za omejitev in preprečevanje širjenja **bolezni modrikastega jezika in vozličastega dermatitisa**. V zvezi z obema nevarnima boleznima goved je UO KGZS sklenil, da naj zaradi drugega pojava bolezni modrika-

stega jezika v Sloveniji Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) izvede vse ukrepe, ki bodo preprečili širjenje te nevarne bolezni. Glede možnosti pojava bolezni vozličastega dermatitisa v Sloveniji pa poziva UVHVVR, da uvede karanteno za živali, uvožene iz držav, ki mejijo na državo, kjer je bolezen vozličastega dermatitisa že prisotna.

ŠE DRUGE POBUDE

Člani UO so sprejeli tudi pobudo, da se na območjih s **škodo po pozebi** dovoljenja za obnovo vinogradov, ki so sicer veljavna do leta 2018, zaradi izpada pridelka in pomanjkanja finančnih sredstev podaljša za 3 leta (do leta 2021), in opozorili na nujnost reševanja škode tudi po letošnjih neurjih z interventnim zakonom. Dali so tudi pobudo za tesnejše sodelovanje na področju letalske obrambe pred

točo med Slovenijo in Avstrijo.

Glede na to, da se je že začela sezona spravila kmetijskih pridelkov, so opozorili na nujnost spremembe pravil prevozov kmetijskih pridelkov, pri katerih pride do onesnaženja cestišča, tako kot ga poznajo v posameznih kmetijsko razvitih državah.

Opozorili so tudi na težave, s katerimi se srečujejo kmetje zaradi slabe infrastrukture, s poudarkom na slabo vzdrževanih cestah, ter težave pri uporabi davčnih blagajn, ki so posledica slabih internetnih povezav. Dana je bila pobuda, da se podeželske občine pozove k prioritetni obravnavi zlasti slabih telekomunikacijskih povezav ter slabo vzdrževanih cestnih povezav.

»MARJAN PAPEŽ

Narava spet terjala svoje

Predsednik KGZS si je s sodelavci ogledal škodo po toči na Štajerskem

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič je v začetku septembra s sodelavci obiskal območje, ki ga je konec avgusta prizadela toča. Skupaj s sodelavci s KGZS – Zavoda Maribor ter županoma občin Pesnica in Šentilj so obiskali najbolj prizadeta območja.

Neurje, ki je konec avgusta pustošilo predvsem po Štajerskem, je povzročilo veliko škodo tudi v kmetijstvu. Toča in veter sta bila najmočnejša v občinah Šentilj in Pesnica, kjer je naravna ujma popolnoma uničila 70–80 hektarjev vinogradov, 30 hektarjev sadovnjakov in kar 250 hektarjev polj, posejanih s koruzo. Od 30–90 odstotkov je bilo poškodovanih 100 hektarjev koruze za zrnje, 60 hektarjev sejaneja travinja in detelje, 20 hektarjev strniščnih posevkov, 20 hektarjev oljnih buč in 5 hektarjev vrtin.

Strokovne službe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so se na poziv občin takoj vključile v ocenjevanje škode. Največ škode bo v trajnih nasadih, kjer toča ne vpliva samo na zmanjšanje letnega pridelka, ampak ima večletne posledice. V vinogradih bo manj pridelka še prihodnje leto, posledice v sadovnjakih pa bodo vidne tudi še v letu 2018.

KAJ STORITI PO TOČI?

Prav posebno nevarne so toče v času zorenja. Izguba listne mase zaradi toče močno poslabša dozorevanja preostalega pridelka, hkrati pa ni nalaganja hranil v korenine za

prihodnje leto. V takšnem primeru sanacije zahtevajo trajno širšo družbeno pomoč kmetom.

Zaradi toče bo v težavah tudi večje število živinorejskih kmetij, saj so zaradi poškodovane koruze in četrtega odkosa trave ob pomemben del pridelka voluminozne krme. Preostanek

koruze pa naj kmetje čim prej posilirajo.

ZA BOLJŠE KMETIJSKO ZAVAROVANJE

Za izboljšanje položaja glede zmanjšanja škod po naravnih nesrečah Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije predlaga nekaj rešitev:

1. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije opozarja, da v Sloveniji še nismo uspeli vzpostaviti ustreznega sistema zavarovanja in pritegniti k zavarovanju večjega števila kmetovalcev. Ekonomska moč kmetij oziroma odkupne cene pridelkov so tako nizke, da ne prenesejo tako visokih stroškov zavarovanja, in zaradi tega kmetje tvegajo ter ne zavarujejo svojih pridelkov. KGZS zato zahteva tak sistem zavarovanja kmetijske pridelave, ki bo zagotovil 50-odstotno sofinanciranje s strani države. Sistem bi bilo treba nadgraditi z razširitvijo ponudbe zavarovalnih produktov in pripravo ustreznih zavarovalnih paketov.
2. Ker tokratna škoda po toči ne dosega praga za interventni zakon, KGZS predlaga, da se ta škoda priključi interventnemu zakonu, ki je bil sprejet zaradi škode po pozebi letos konec aprila.
3. KGZS tudi poziva, da se pristopi k aktivni obrambi proti toči z letali.

» ZBORNIČNI URAD

V verigi od njive do mize v najšibkejšem položaju kmetje

Trinajsto vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu

Na Ponikvi in Slomu, rojstnem kraju blaženega Antona Martina Slomška, zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva, je 9. oktobra v organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, župnije Ponikva in številnih prostovoljcev potekalo tradicionalno srečanje kmetov. Vodilo letošnjega srečanja je bila Slomškova misel: *Dobra dela – zlati ključ do nebes*, ki nagovarja slehernega izmed nas. Dobra dela so temelj, na katerem gradimo tako mirno sedanost kot varno prihodnost.

Srečanje se je začelo v cerkvi svetega Martina na Ponikvi, kjer je ob somaševanju duhovnikov mašo daroval ljubljanski pomožni škof msgr. dr. **Franc Šuštar**. S svojim petjem je dal maši mladostni pečat Otroški

cerkveni pevski zbor Zvonček iz Ilirske Bistrice.

Škof dr. Šuštar je v pridigi poudaril: *»Ob zavetniku kmetov blaženemu Antonu Martinu Slomšku se lahko učimo prijaznega in hvaležnega pogleda na vse, kar obstaja v stvarstvu, v naravi. Spomnimo se njegovih slikovitih primerov, ki jih je jemal iz kmečkega življenja družine, iz narave, iz stvarstva ... To svoje bogato doživljanje in vero je želel prenesti v življenje drugih ljudi. Tako v družinah kot v šolah, tako v gospodarstvu in kmetijstvu kot v celotni družbi in narodu,«* je Slomškova prizadevanja povzel škof Šuštar.

V nadaljevanju se je dotaknil še gesla letošnjega srečanja: *»Kar pomislimo, koliko ljudi je morda v sporu, koliko nepravičnosti in stisk je med lju-*

Cvetko Zupančič: *»Pri našem delu bi se lahko bolj zgledovali po Slomšku. On se je vsakodnevno ukvarjal s prihodnostjo in nepretrgoma iskal odgovore za vzgojo, vrednote, družino, gospodarstvo, kmetijstvo in vero.«*

Sveto mašo je ob somaševanju ponikovskega župnika Alojzija Kačičnika in župnika v Šoštanjju monsignorja Jožeta Pribožiča daroval ljubljanski pomožni škof monsignor dr. Franc Šuštar.

dmi, tudi med kmeti. Takoj zatem, ko doživimo usmiljenje in ljubezen, pa smo poklicani, da to usmiljenje in dobroto izkazujemo tudi drugim. Vsak od nas dela dobra dela in vsak od nas je poklican, da je pripravljen svojemu bližnjemu izkazati ljubezen. Najprej je dobro delo, da je človek zvest svoji osnovni poklicanosti in dolžnosti. Slomšek je to v takratnem času slikovito orisal z besedami, da nam delo zemljo polepša in nas s kruhom oskrbi, nam zdravje ohrani in nas greha varuje. Delati je vsakemu stanu velika čast. Vsako delo pa storimo z veseljem, naj je še tako težko,« je Slomškove misli strnil ljubljanski pomožni škof Franc Šuštar.

Sledilo je darovanje, kjer že po tradiciji kmetje z vseh koncev Slovenije prinesejo na oltar darove: kruh, vino in druge jedenske pridelke. Tako darujejo sadove, ki so plod marljivosti in dobrih del preko celega leta.

V nadaljevanju je na slavnostni akademiji pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu po uvodnem pozdravu šentjurskega župana **Marka Diacija** prisotne nagovoril predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Cvetko Zupančič**: »Že pri maši je bilo nakazano na odnos med mladimi in stariji glede prevzema kmetij. V Slomškovem času je prevzem kmetije pomenil lažje preživetje. Danes je drugače, saj so družine manjše in ni vsak za vsak poklic. Še vedno pa je potreba po pridelavi hrane. Te je marsikje preveč, polovica ljudi na svetu pa je lačnih. In Evropa se ne zna na to prav odzvati,« je povedal Zupančič.

»Dandanes premalo govorimo o prihodnosti. Pri kmečkem delu to vidim vsak dan. Ena muha ali en hrošč lahko v zelo kratkem času prizadeneta živinorejo ali gozdarstvo, čemur smo priča v zadnjih dveh letih.

Slavnostni govornik – varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano dr. Jože Podgoršek je opozoril na številne nepravilnosti in neživljenjske rešitve pri tem, kako pride hrana do mize, kjer ima kmet večinoma najšibkejšo pogajalsko moč.

Pri tem bi se lahko zgledovali po Slomšku. On se je vsakodnevno ukvarjal s prihodnostjo in nepretregoma iskal odgovore za vzgojo, vrednote, družino, gospodarstvo, kmetijstvo in vero,« je zaključil predsednik KGZS Zupančič.

Osrednji nagovor na akade-

miji je imel dr. **Jože Podgoršek**, varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano. To je postal lansko leto in povedal je, da se je z razmerji soočil že pred leti, ko so na njihovi kmetiji pridelovali zelenjavo in jo prodajali neposredno trgovcem. Tako je začutil, kako so trgovci zaradi svo-

je tržne pozicije izvajali pritisk na dobavitelje. »Že takrat sem se preko družinske tržne pridelave boril tudi s trgovci za drugačen odnos do nas, kmetov. Z nastopom funkcije varuha pa sem le še bolje spoznaval nečednosti in pritiske tistih partnerjev v prehranski verigi, ki so imeli v določenem obdobju večjo moč in boljše pogajalsko izhodišče. In na žalost lahko zatrdim, da smo praviloma v najslabšem položaju kmetje.

Tukaj manjka poštenosti. Če bi bila veriga preskrbe s hrano poštena, potem ne bi zavajali potrošnikov s poreklom blaga. Prav tako ne bi z dampinškimi cenami, s kanibalizmom, v naše javne zavode prodajali prehranskih izdelkov, ki so sicer varni, niso pa nujno zdravi. In to hrano uživajo naši otroci v vrtcih in šolah, bolniki v bolnišnicah, ostareli v domovih za ostarele.

Ali si te skupine ljudi res zaslužijo tako hrano samo zato, ker je najcenejša? In ker je najcenejša morda tudi zato, ker je nekdo nepošten do dobavitelja, delavca, ki ga ne plača pošteno glede na opravljeno delo? Zato pravim, da tukaj manjka poštenosti.«

V nadaljevanju se je navezal na vodilno misel srečanja, na delanje dobrih del. Opozoril je, da je veliko lačnih na račun neživljenjske zakonodaje.

»Ali je res treba, da v smeti vržemo več kot 70 kg hrane letno na prebivalca? Z izgovori na sistem postavljamo ovire, da te

Med prinašalci darov sta z Gorenjske Helena in Dušan Pintar prinesla hruškovo žganje, potico in kruh: dobrote, ki jih pridelajo na Posavcevi domačiji v Sestranski vasi. V Poljanski dolini na govedorejski kmetiji z večstoletno tradicijo petčlanska družina redi 80 glav govedi lisaste in črno-bele pasme ter z zbirko starih vozov in vzdrževanjem dveh kulturnih spomenikov na kmetiji: kozolca in hleva skrbi tudi za ohranjanje kulturne dediščine.

**ZADRUŽNA ZVEZA
SLOVENIJE**

hrane ne bi darovali tistim, ki jo zares potrebujejo. Zato je nesprejemljivo, da se z izgovarjanjem na zakonodajo ovira ali celo preprečuje, da bi lačni lahko dobili hrano, ki bi jo sicer v ogromnih količinah zavrgli. Če pa zakonodaja to res preprečuje, jo je treba nemudoma spremeniti,« je izpostavil varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano Podgoršek.

V nadaljevanju je spregovorila z njej lastnim žarom 20. vinska kraljica Slovenije **Sara Stadler**, ki je s Slomškovo mislila »Kdor hoče druge vneti, mora sam goreti« dala zelo lepo iztočnico še ljudski pesnici **Ivanki Uduč** s Planine pri Sevnici, ki je z recitacijo tradicionalno zaključila slavnostno akademijo.

Srečanja se je udeležilo več kot 800 kmetov iz vse Slovenije.

Druženje se je zaključilo s pogostitvijo. Golaž in dobrote s kmetij so pripravili člani prostovoljnega gasilskega dru-

štva Ponikva in članice društev kmečkih žena z območja KGZS – Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje ob sodelovanju učen-

cev Šolskega centra Šentjur, dogodek pa je finančno podprla tudi Zadržna zveza Slovenije.

»**MARJAN PAPEŽ**

Bo vztrajanje prineslo rezultate?

Komisija za vodovarstvena območja na KGZS upa na boljšo odzivnost ministrstva za okolje in prostor

Komisija za VVO se je 9. septembra 2016 sestala na zadnji seji v tem mandatu in pregledala opravljeno delo. Pri tem je ugotovila, da je zelo intenzivno delala, vendar ni dosegla večjih rezultatov glede ureditve pogojev kmetovanja na VVO I. Največji premik je bil dosežen v obdobju 2011–2013, ko smo iz popolne prepovedi uporabe FFS na VVO I dosegli, da je prepovedana uporaba le nekaterih FFS, ki vsebujejo aktivne snovi s seznama prepovedane rabe. V tem obdobju smo dosegli tudi omilitve pogojev za gnojenje z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik. Pred tem popolna prepoved se je spremenila v dovoljeno rabo, vendar z omejeno količino dušika. Dosegli

smo tudi dovoljenje za pašo pod določenimi pogoji.

ŠE VEDNO ODPRTA KLJUČNA VPRAŠANJA

Z navedenimi omilitvami so bile dane nekoliko boljše možnosti za kmetovanje na VVO I in preživetje kmetij, ki tam kmetujejo, vendar so ostala odprta ključna vprašanja, ki bi dokončno uredila problematiko. Tako še vedno ostaja odprto vprašanje ukinitve denarnih nadomestil po shemi državne pomoči in vzpostavitve sistema ustreznih odškodnin, prav tako ostajajo težave pri menjavi zemljišč, izplačilih denarnih nadomestil, uveljavljanju ukrepov KOPOP in pri investicijah na kmetijah. Zato je Komisija za VVO od MOP in MKGP zah-

tevala, da se prekine uveljavljanje novih uredb o VVO in reši odprta vprašanja. Zaradi neurejenosti problematike in neodzivnosti odgovornih v državi so se razmere zaostrovale celo do protestov kmetov februarja 2015 ter javne objave protestnega pisma pristojnim ministrstvom. Rezultat so bili izredni sestanki komisije z ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministrico za okolje in prostor.

Komisija je zahtevala rešitev vseh navedenih vprašanj, v prvi vrsti pa spremembo Zakona o vodah v 79. členu, ki govori o denarnih nadomestilih in nadomestnih zemljiščih za kmetije na VVO I. Sprememba zakona mora ukiniti državno pomoč in uvesti izplačilo ustreznih od-

škodnin. Zakon o vodah sicer daje zakonsko podlago kmetom, da zaradi izvajanja vodovarstvenega režima (VVR) dobijo nadomestna zemljišča ali denarna nadomestila za izpad dohodka, vendar so se te rešitve pri izvedbi v praksi izkazale kot neustrezne. Kmetje v večini primerov nimajo možnosti pridobiti nadomestnih zemljišč, denarna nadomestila pa niso dejanska odškodnina, ampak državna pomoč, ki je navzgor omejena in jo morajo predhodno odobriti na EU Komisiji. Ker je državna pomoč navzgor omejena, velikokrat ne krije dejanskega izpada dohodka kmetije zaradi VVR.

Poleg tega prihaja pri trenutno veljavnem zakonu do težav z izplačili denarnih nadomestil.

Izvajalci javne službe oskrbe s pitno vodo, ki so zavezanci za izplačilo, marsikje ne upoštevajo določb zakona in upravičenci ne prejmejo pogodb za izplačilo ali ne prejmejo izplačil kljub sklenjenim pogodbam.

Komisija je sicer dosegla, da se je pripravil predlog sprememb 79. člena Zakona o vodah v smeri izplačila odškodnin, predlog je bil obravnavan in potrjen na Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor v DZ 30. junija 2015, vendar nekaj dni po tem preklican s strani koalicijskih strank zaradi predhodne preveritve na EK. Po nejasnem odgovoru s strani EK so pristojni ustavili vse nadaljnje aktivnosti za spremembo zakonodaje, kljub temu da je Komisija za VVO naknadno zaprosila za mnenje EK in prejela odgovor, da je zakonska ureditev odškodnin

samostojna odločitev vsake države.

Glede nadomestnih zemljišč je komisija pripravila seznam kmetij, ki želijo in potrebujejo nadomestna zemljišča, ter predlog spremembe Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč na Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov (SKZG), tako da se je uvedla in natančno definirala prednostna pravica pri pridobivanju zemljišč v lasti SKZG. Predlog komisije je SKZG sprejel in je bil realiziran v novem pravilniku. Kljub temu je z zamenjavo zemljišč lahko rešilo svoje težave le nekaj kmetij, ker ustreznih zemljišč ni na razpolago.

NESMISELNOST IZKLJUČITVE IZ KOPOP

Komisija je MKGP že večkrat opozorila na težavo, da se kmetje, ki kmetujejo na VVO I, ne

morejo vključiti v KOPOP, kar je popolnoma nesmiselno, če je namen ukrepov KOPOP varovati okolje in vode. Komisija je pripravila vsebinski predlog nove operacije v okviru ukrepa KOPOP: Varovanje vodnih virov na VVO I in ga aprila 2015 posredovala na MKGP. Predlog v takšni obliki ni bil upoštevan, ampak je MKGP samo dopolnilo obstoječi KOPOP, tako da se nekatere zahteve lahko izvajajo tudi na VVO I.

Komisija je od MKGP zahtevala tudi pripravo posebnega investicijskega razpisa za kmetije na VVO I, ki bo omogočil tem kmetijam preusmeritev oziroma vzpostavitev ustreznih tehnologij reje in pridelave. Pripravila je predlog vsebine razpisa in vstopnih pogojev, vendar MKGP predloga ni upoštevalo. Razpis je sicer v juniju 2016 bil objavljen, vendar je za-

jemal celotno VVO in je bil kot tak neustrezen ter zato na zahtevo komisije tudi preklican.

Na zadnjem sestanku so se člani komisije poenotili, da je potrebno delati naprej in vztrajati na ustreznih rešitvi odprtih vprašanj. Razočarani so zaradi neodzivnosti ministrice za okolje in prostor, ki so jo večkrat prosili za sestanek, na kar se ni odzvala, in zato želijo o svojem delu ter slabi odzivnosti pristojnih obvestiti tako poslanske skupine kot javnost. Sestali se bodo tudi s predstavniki avstrijske kmetijske zbornice, da jim avstrijski kmetje predstavijo njihove rešitve, na sestanek pa bodo povabili tudi odgovorne na MOP in MKGP.

»DUŠICA MAJER

Izbrana kakovost – priložnost za kmete

Skozi shemo višje kakovosti »Izbrana kakovost« do prepoznavnosti slovenskih živil vse do trgovskih polic

Veljavi je začela nacionalna shema višje kakovosti, ki naj bi povezala vse kmetije z mlečno proizvodnjo, vse govedorejske kmetije, ki pitajo živali za meso, in vse rejce perutnine. Slovenija bo to uredila po zgledu sosednjih držav članic, kjer poseben

znak hitro pove potrošniku, da gre za naša slovenska živila.

KRITERIJI, KI JIH MORA REJEC MOLZNIC IZPOLNJEVATI, DA SO LAHKO MLEKO OZ. IZDELKI VKLJUČENI V SHEMA »IZBRANA KAKOVOST«

Poreklo surovine: mleko mora biti pridelano in predelano v Sloveniji.

Kakovost surovega mleka: geometrijsko poprečje vseh analiz vzorcev pri pridelovalcu v zadnjih dvanajstih mesecih lahko znaša največ 80.000

SŠMO/ml za kravje mleko in 300.000 SŠMO/ml za surovo ovčje ali kozje mleko.

Svežina surovega mleka: od prevzema iz zbiralnice do sprejema v predelovalni obrat lahko mine največ 15 ur.

Dodatni kriteriji za izdelke, proizvedene na kmetiji:

- mleko je proizvedeno na lastni kmetiji ali dokupljeno še od največ petnajstih kmetij, oddaljenih največ 25 km – pojasnilo: za kmečke izdelke so si sami postavili ta pogoj, da sme kmetija dokupiti od 15 kmetij, ki smejo

biti v največ 25-km radiusu.

- siri so proizvedeni iz surovega mleka,
- fermentirani izdelki so proizvedeni iz nehomogeniziranega mleka.

Takšni izdelki nosijo poleg znaka »izbrana kakovost« Slovenija še dodatni napis »kmečki«.

Notranja kontrola – izvaja jo nosilec certifikata – posameznik ali pa skupina pridelovalcev/predelovalcev. Nosilec certifikata hrani vso dokumentacijo o notranjih kontrolah.

Zunanjo kontrolo izvaja ne-

odvisni certifikacijski organ.

ŽIVALI – GOVEDO KRMLJENO SKLADNO S SPECIFIKACIJO

Shema velja za sveže, ohlajeno ali zamrznjeno goveje meso živali, ki so bile v Sloveniji rojene/rejene/zaklane in razsekane ali samo rejene/zaklane/razsekane ob pogoju, da so bile rejene v Sloveniji najmanj 90 dni.

Rejec mora vsaj 90 dni upoštevati vse zahteve specifikacije, da lahko vstopi v shemo »izbrana kakovost« – rediti skladno z vsemi spodnjimi zahtevami.

Krmni obrok mora vsebovati več kot 50 odstotkov voluminozne krme – preračunano na suho snov. Izjema so teleta do treh mesecev starosti, kjer je delež voluminozne krme lahko manjši ob izpolnjenem pogoju, da imajo »voluminozno krmo po volji«. Pri izračunu deleža voluminozne krme se ne upošteva količina popitega mleka.

Podatki o voluminozni krmi so zbrani v preglednici.

Preostali del krme ne sme vsebovati krmil, ki so na negativni listi, in sicer: bombaževo seme, krompirjevi olupki, krompirjevi odrezki, manioka/tapioka, kavne luščine, tropine citrusov, posušene tropine

citrusov, tropine citrusov brez pektina, olje iz jeter rib, ribja moka, ribji sok – zgoščen, ribje olje, ribje olje rafinirano in hidrogenirano, kozice, moka iz mesa školjk (mekkužcev), hidrolizirane ribje beljakovine, živilom podobne snovi in proizvodi živilske industrije – izjema so dokupljeni, že pečeni, mleti in posušeni pekovski izdelki (npr: drobtine), ki ne vsebujejo majhnih delcev mesa/mesnih proizvodov ali rib/ribjih proizvodov kot dodatkov testu (posebno dovoljenje ni potrebno). Kmetijska gospodarstva lahko pri krmljenju uporabljajo te proizvode, vendar ne zmlete in ne sušene (stari kruh in vafliji), če so za to pridobili dovoljenje s strani GIZ-a. Prepovedano je krmiti tudi: živilom podobne snovi in proizvode, stranske proizvode pri izdelavi gotovih živil, stranske proizvode v pekarstvu in testinarstvu, stranske proizvode pri izdelavi sladkorja, stranske proizvode pri izdelavi peciva in kolačev, stranske proizvode pri predelavi svežega sadja ali zelenjave, stranske proizvode pri predelavi mleka, beljakovinske proizvode fermentacije mikroorganizmov, ki so zrasli na zemeljskem plinu, prah (moka) prašičje krvne plazme, prašičji hemoglobin v prahu (moka iz hemoglobina), prašičje hidrolizirane beljakovine, prašičjo želatino, živalsko maščobo.

POVRAČILO STROŠKOV CERTIFICIRANJA ZA DOBO 5 LET

Pripravlja se Uredba o shemah kakovosti, iz katere bo izhajal javni razpis. Ta bo omogočal za dobo 5 let povrnitev stroškov certificiranja vsem, ki bodo na novo vstopili v sheme kakovosti. Ne le za »izbrano kakovost«, ampak tudi za vse ostale sheme (eko ...). Vendar pa LE tistim, ki bodo vstopili na novo. Vstop v shemo pa mora biti šele po datumu, ko bo objavljen javni razpis za povračilo stroškov.

V praksi to pomeni, da morajo rejci govedu tri mesece izpolnjevati vse pogoje specifikacije, krmiti po zahtevah specifikacije in šele potem lahko vstopijo v shemo. Zato jim svetujemo, da natančno preberejo pogoje specifikacije in čim prej pričnejo rediti govedo skladno z zahtevami. Če potrebujejo pomoč glede preračuna voluminozne krme oz. obroka, naj se obrnejo na terenskega svetovalca.

Kmetijam, ki pridelujejo mleko ali redijo govedo za meso, imajo pa registrirano tudi predelavo oz. prodajo surovega mesa/mlečnih izdelkov, svetujemo, da pristopijo k individualnemu certificiranju. Razlog: vsak KMG-MID je lahko v ukrepu izključno samo enkrat. Če se bodo vključili v skupinsko certificiranje preko zadruga ali klavnice, potem ne bodo mogli za predelovalni del na kmetiji uveljavljati povračila stroška certificiranja ali pa bodo certificirani le za primar (preko odkupovalca). V ukrepu M03.1 se en KMG-MID lahko pojavi samo v eni vlogi.

Certificirajo se lahko šele po objavi razpisa, sicer zaradi zakonodajnih postopkov ne bodo mogle uveljavljati povračila stroškov za dobo 5 let (zahteve specifikacije pa morajo izpolnjevati že prej – vsaj 3 mesece).

Za podrobne informacije se obrnite na info točke na posameznem kmetijsko-gozdarskem zavodu: <http://lokalna-kakovost.si/pridelovalcein-predelovalce/info-tocke/>

Rejec mora imeti zapisan obrok, iz katerega je razvidna sestava obroka, in izračunan delež voluminozne krme. Rejec

Vrsta voluminozne krme	
Mrva	Posušena krma s trajnega ali sejanelega travinja (trave, metuljnice, travniške zeli)
Paša, zelena krma	Paša ali sveža košena krma s trajnega ali sejanelega travinja (trave, metuljnice, travniške zeli, listje grmovnic in dreves)
Silaža	Travna silaža – silirana krma s trajnega ali sejanelega travinja (trave, metuljnice, travniške zeli) Koruzna silaža – silirana koruza (cela rastlina), druge silaže (žitne silaže, sirkova silaža, sončnična silaža, siliran grah, silirani pesni rezanci)
Zelena sočna njivska krma	Krmna ogrščica, ohrovt in druge krmne križnice, strna žita, koruza, listje in glave pese, različni strniščni posevki
Korenovke in gomoljnice	Krmna pesa, repa, koleraba, krmno korenje, krompir
Slama	Žitne slame, koruznica, slame metuljnice

mora voditi dokumentacijo o vsej dokupljeni krmi (računi, dobavnice) za dobo 5 let.

Podaljšana karenčna doba, če so živali zdravljene z antibiotiki

Če so živali zdravljene z antibiotiki, mora biti karenčna doba podaljšana za 5 dni. V času podaljšane karence živali ne morejo biti prodane v shemi »izbrana kakovost«.

Kratke transportne poti

Žive živali, rejene v shemi »izbrana kakovost«, se smejo prevažati največ 8 ur in največ 200 kilometrov.

Če ima kmetija tudi prodajo surovega mesa, mora voditi

o prodaji mesa »izbrana kakovost« masno bilanco.

PERUTNINSKO MESO (PIŠČANČJE IN PURANJE) »IZBRANA KAKOVOST«

Le od piščancev, izvaljenih/rejenih in zaklanih v Sloveniji, in purančkov, rejenih v Sloveniji vsaj en mesec; če so zaklani mlajši od enega meseca, morajo biti v Sloveniji celotno obdobje od uhlevitve do zakola.

Krma

Krma ne sme vsebovati živalskih beljakovin. V krmi za perutnino ne sme biti krmil z negativne liste, ki so: bombažovo seme, krompirjevi olupki, krompirjevi odrezki, manioka/

tapioka, kavne luščine, tropine citrusov – posušene tropine citrusov – brez pektina, olje iz jeter rib, ribja moka, ribji sok – zgoščen, ribje olje, rafinirano in hidrogenirano ribje olje, kozice, moka iz mesa školjk (mehkužcev), hidrolizirane ribje beljakovine. Na listi so tudi živilom podobne snovi in proizvodi živilske industrije – izjema so dokupljeni, že pečeni, mleti in posušeni pekovski izdelki (npr. drobtine), majhni delci mesa/mesni proizvodi ali ribe/ribji proizvodi kot dodatki testu (posebno dovoljenje ni potrebno). Kmetijska gospodarstva lahko pri krmljenju uporabljajo te proizvode, vendar ne zmlete in ne sušene (stari kruh in vafliji), če so za to pridobili dovoljenje s strani nosilca specifikacije. Prepovedana so še naslednja krmila: živilom podobne snovi in proizvodi, stranski proizvodi pri izdelavi gotovih živil, stranski proizvodi v pekarstvu in testeninarstvu, stranski proizvodi pri izdelavi sladkarij, stranski proizvodi pri izdelavi peciva in kolačev, stranski proizvodi pri predelavi svežega sadja ali zelenjave, stranski proizvodi pri predelavi mleka, beljakovinski proizvodi fermentacije mikroorganizmov, ki so zrasi na zemeljskem plinu, prah (moka) prašičje krvne plazme, hemoglobin v prahu (prašičja moka iz hemoglobina), hidrolizirane prašičje beljakovine, prašičja želatina.

Krma v kmečki reji mora vsebovati najmanj 65 % žit oz. beljakovinske komponente in najmanj 50 % koruze. Rejci, ki sami pripravljajo krmo, morajo zagotavljati dnevne krmne obroke, iz katerih so razvidne sestavine in razmerja med njimi. Rejci vodijo evidence krmnih obrokov po vrsti živali, obdobje krmljenja s posame-

znim krmnim obrokom in evidence pridelane in (do)kupljene krme.

Transportne poti

Transport živih živali je dovoljen največ do 200 kilometrov. V predelavi je potrebno zagotavljati imena rejcev na malo-prodajnih etiketah posameznih kosov predpakiranega mesa.

Obvezna je evidenca o nakupu dan starih piščancev. Rejec vodi evidenco o številu prodanih živali, ki so bile vzrejene pod pogoji za izbrano kakovost.

POSEBNI POGOJI TRŽENJA GOVEJEGA IN PERUTNINSKEGA MESA »IZBRANA KAKOVOST – SLOVENIJA«

Z oznako »izbrana kakovost« lahko označujejo le tisti, ki imajo veljavni certifikat. Mesa, označenega z »izbrana kakovost«, ni dovoljeno prodajati pod trgovsko blagovno znamko. Lahko pa se prodaja v obliki pripravljene obroka (pečeno meso). Prodajno mesto mora biti jasno označeno, izpolniti je potrebno sledljivost masne bilance do prodajnega računa.

» GABRIJELA SALOBIR

NATANČNO PREBERITE SPECIFIKACIJO:

- za mleko in mlečne izdelke

http://lokalna-kakovost.si/wp-content/uploads/2016/06/Specifikacija_izbrana_kakovost_MLEKO_.pdf

- za meso in mesne izdelke

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/podrocja/Kmetijstvo/Izbrana_kakovost/SPEC__MESO_POTR.pdf

Smreka in gozd sta resno ogrožena

Prenamnožitev smrekovega velikega in malega lubadarja ogroža slovenske gozdove

Napad smrekovega velikega in malega lubadarja je v lanskem in letošnjem letu povzročil razvrednotenje 3,5 milijona m³ lesa v vrednosti lesa višini najmanj 80 milijonov evrov. V lanskem letu je bilo odkazanih 1,8 milijona m³ lubadark, v letošnjem letu pa je bilo do vključno septembra odkazanih 1,7 milijona m³ dreves. Problematično je, da je bilo posekanih le 56 odstotkov lubadark, odkazanih v zadnjih treh mesecih, oziroma da je skoraj polovica jesenskih žarišč še nesanirana. Posledično lahko ob 50-odstotni smrtnosti odraslih hroščev pričakujemo velik napad tudi v naslednjem letu.

V slovenskih gozdovih je približno ena tretjina smrek in posledično se z aktivnim gospodarjenjem varuje 106 milijonov m³ lesa in okoli 3 milijone m³ letnega prirastka. Smreka je tako za lastnike gozdov kot tudi za lesnopredelovalno industrijo najpomembnejša ekonomska vrsta in nujno moramo narediti vse, da jo ohrani-

mo. Nadaljevanje trenda bi pomenilo grožnjo celotnemu gozdno-lesnemu sektorju. Družba mora odgovoriti na ključno vprašanje, koliko dela in denarnih sredstev smo pripravljeni vložiti, da smreko ohranimo.

LUBADAR KOT NARAVNA NESREČA

Širjenje smrekovega velikega lubadarja lahko zelo vpliva na znižanje zaščitne funkcije gozdov. Gozd namreč preprečuje erozijo, zmanjšuje hitrost vetra, preprečuje snežne plazove, zadržuje padavinsko vodo in opravlja klimatsko funkcijo. Upravi RS za zaščito in reševanje smo zato predlagali, da se prenamnožitev lubadarja določi in razglasi za naravno nesrečo. Po razglasitvi pričakujemo resnejšo obravnavo težave in intenzivnejše iskanje rešitev na vseh področjih. Stanje v državnih gozdovih je zaradi dolgotrajnih javnih naročil in pomanjkanja izvajalcev v povprečju še slabše kot v zasebnih gozdovih.

Osmerezobi oziroma veliki smrekov lubadar (*Ips typographus*)

Minimalna temperatura za delovanje	6–8,3 °C
Optimalna temperatura za razvoj	22–26 °C
Mejna temperatura za let	16,5 °C
Minimalno število dni, ki so potrebni za izlet po doseženi mejni temperaturi za let	dva do tri dni
Rodnost	80 jajčec/samico
Smrtnost prezimovanja	okoli 50 %
Prezimovanje v tleh (večji % ob odpadli skorji)	40–60 %
Aktivna dolžina leta	nad 500 m

ZBORNICNI PREDLOGI

KGZS je že julija 2015 predlagala Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da sprejme dodatne ukrepe za preprečevanje širjenja in za zatiranje podlubnikov. Na MKGP smo podali predloge za dodatne ukrepe na področjih:

1. Omejitev redne sečnje iglavcev za zagotovitev zadostnega števila izvajalcev za sanitarno sečnjo.
2. Zagotovitev administrativne in logistične podpore pri sanaciji poškodovanih gozdov in nadaljnem odvozu lesa.
3. Vzpostavitev začasnih skladišč, ko se les ne bi mogel pravočasno prodati in ko hlodovine v gozdu ne bi bilo mogoče škropiti, lupi-

ti ali pokriti z insekticidno mrežo.

4. Vzpostavitev mreže izvršiteljev.
5. Aktivno zatiranje podlubnikov z lovniimi pastmi.
6. Sofinanciranje vseh smiselnih ukrepov.

Za preprečitev nadaljnje škode je potrebno v zimskem času posekati vse lubadarke in spomladi na nacionalni ravni zagotoviti dovolj izvajalcev, ki bodo sposobni maja in junija sanirati vse aktivne lubadarke prve generacije. Za to bo potrebno začasno podvojiti trenutno kapaciteto izvajalcev v gozdovih, opravljati redne ogled gozdov ter izvajati nadaljnje zatiralne ukrepe.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

MOŽNOST OPRAVLJANJA DEL V GOZDOVIH PREK STROJNIH KROŽKOV

Trenutno primanjkuje izvajalcev za sečnjo in spravilo lesa. Člane kmetijskega gospodarstva, ki imate v zimskem času proste kapacitete za sečnjo in spravilo, pozivamo, da se vključite v strojne krožke in si omogočite opravljanje del v gozdovih. Za delo prek strojnih krožkov ni potrebno imeti opravljene nacionalne poklicne kvalifikacije. Velja tudi oprostitev plačevanja dohodnine do višine 420 evrov na hektar kmetijskega zemljišča in 85 evrov na hektar gozdnega zemljišča v uporabi članov kmečkega gospodinjstva, vendar največ do višine 20 hektarov kmetijskih zemljišč in 30 hektarov gozdnih zemljišč na kmečkem gospodinjstvu.

Kontaktne osebe najdete na strani www.s-k.si ali pri najbližji enoti kmetijske svetovalne službe KGZS.

Po znanje in informacije na splet

Z več znanja do boljšega kmetovanja prek zborničnih strokovnih gradiv

Kmetijsko svetovanje je nekoč pomenilo prenos znanja za povečevanje obsega pridelave hrane, danes pa kmetije iščejo še okoljsko, tehnološko, trženjsko, zakonodajno znanje in drugo. Zaradi vedno več in bolj izobraženih mladih, ki želijo ob prevzemu kmetij uresničiti svoje zamisli, se prilagajata tudi vsebina in način kmetijskega svetovanja. Zato je vse več vsebin dosegljivih prek spleta. Tudi KGZS večino svojih strokovnih gradiv in drugih vsebin objavi na spletu. Za vas smo pripravili posebno podstran v okviru zbornične strani: www.kgzs.si/strokovnogradiva/, kjer so zbrana vsa gradiva, ki smo jih nedavno ustvarili na zbornici. Uspešno brskanje in branje vam želimo!

SPLOŠNE BROŠURE O JAVNI SLUŽBI KMETIJSKEGA SVETOVANJA

- Delo javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2015, 2016, Jože Očko, mag. Olga Oblak
- Javna služba kmetijskega svetovanja, 2016, Jože Očko, mag. Olga Oblak

GRADIVA ODDELKA ZA RAZVOJ PODEŽELJA

- Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete, 2016, Jože Očko
- Dohodnina in kmetijstvo, 2015, mag. Neva Pajntar
- Socialno podjetništvo kot priložnost za razvoj kmetijstva in podeželja, 2013, Darja Pipan, Gašper Cerar
- Od ideje do socialnega podjetja z družbenim učinkom, 2015, Darja Pipan (soavtor)
- FADN - Mreža knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev, 2016, Darja Trpin Švikart in drugi
- 5 korakov do pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije, 2015, Marinka Korošec
- Socialna varnost kmetov/kmetic, 2013, Andreja Krt Stopar
- Socialni transferji, 2012, Andreja Krt Stopar
- S kmetije za vas, 2015, Andreja Krt Stopar (soavtor)
- Dopolnilne dejavnosti na kmetiji, 2015, Andreja Krt Stopar

GRADIVA ODDELKA ZA RASTLINSKO PRIDELAVO IN ŽIVINOREJJO

- Navodila za kmetovanje v degradiranem okolju – Zgornja Mežiška dolina, 2015, dr. Dušica Majer
- Kmetovanje na vodovarstvenih območjih, 2015, dr. Dušica Majer
- Gnojenje travinja s tekočimi organskimi gnojili, 2015, Tončka Jesenko, Marija Kalan
- Ukrepi za izboljšanje travne ruše, 2014, Tončka Jesenko in drugi
- Pšenična trda (smrdljiva) snet, 2014, Tončka Jesenko in drugi
- Česen, 2013, Tončka Jesenko in Miša Pušenjak
- Tehnologija pridelave čebule, 2013, Miša Pušenjak in Iris Škerbot
- Lucerna, 2013, Tatjana Pevec
- Tehnologija pridelave ajde, 2013, Tončka Jesenko in drugi
- Tehnologija pridelave oljnih buč, 2013, Tončka Jesenko in drugi
- Namakanje kmetijskih zemljišč, 2015, Vojko Bizjak
- Tehnološka navodila za pridelovanje jabolk, 2013, Vojko Bizjak in drugi
- Setev rastlin za podor, 2015, dr. Stanko Kapun
- Ozelenitev njivskih površin, 2015, dr. Stanko Kapun
- Neprezimni medonosni posevki, 2015, dr. Stanko Kapun
- Prehrana mlečnih ovc v konvencionalni in ekološki reji, 2015, Alberta Zorko
- Prehrana mlečnih koz v konvencionalni in ekološki reji, 2014, Alberta Zorko
- Vnos gospodarskih bolezní – odgovornost rejca, 2015, Alberta Zorko
- Drobnici veljava, ki ji gre: od reje do zakola, 2014, Alberta Zorko, Gabrijela Salobir
- Smernice dobre prakse pri obdelavi nastrižene ovčje volne, 2013, Klavdija Kancler in drugi
- Tehnologija reje burskih koz, 2016, Alberta Zorko
- Preprečevanje ketoze pri kravah molznicah, 2016, Alberta Zorko
- Alternativni sistemi reje prašičev v hlevih tipa PIG-PORT, 2015, Peter Pribožič
- Projekt izdelave ribogojnice, 2014, Miha Štular
- Odločitev za ekološko kmetovanje, 2015, Anton Jagodic
- Priročnik za navzkrižno skladnost, 2016, Anton Jagodic
- Industrijska konoplja – rastlina tisočerih možnosti, 2016, Maja Klemen Cokan

GRADIVA ODDELKA ZA GOZDARSTVO IN OBNOVLJIVE VIRE

- Navodila in usmeritve za trajnostno gospodarjenje z gozdovi za lastnike gozdov, 2013, Egon Rebec
- Ponudite certificiran les, 2012, Egon Rebec
- Peticija za zmanjševanje škod po divjadi in zvereh, 2016, Andrej Andoljšek
- Svet, v katerem ljudje trajnostno gospodarijo z gozdovi, 2016, Mihael Koprivnikar

GRADIVA S PRAVNEGA PODROČJA

- Mali pravni vodič, 2016, Gašper Cerar in drugi
- Priročnik za uporabo Zakona o agrarnih skupnostih, 2016, Gašper Cerar

OBRNITE SE NA NAS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 513 66 00
E-pošta: kgzs@kgzs.si

SVETOVANJE

Igor Hrovatič, tel.: 01 513 66 94
mag. Olga Oblak, tel.: 01 513 66 82
mag. Gašper Cerar, tel.: 01 513 66 20
E-pošta: kgzs@kgzs.si

PROMOCIJA IN SPLETNA STRAN

www.kgzs.si
Telefon: 01 513 66 40
E-pošta: pr@kgzs.si

SPLETNA STRAN KUPUJMO DOMAČE

www.kupujmodomace.si
Telefon: 01 513 66 88
E-pošta: kupujmo.domace@kgzs.si

UREDNIŠTVO GLASILA ZELENE DEŽELE

Telefon: 01 513 66 40
E-pošta: zelena.dezela@kgzs.si

www.kgzs.si/strokovnogradiva/

» OLGA OBLAK

Izvor plemenskega podmladka in rezultati plodnosti

Izvor svinj ni kriv za vse težave, s katerimi se srečujejo prašičerejci

Slovenski prašičerejci se pogosto odločajo za vzrejo plemenskega podmladka doma ali nakup v tujini. Pri nakupu mladic v tujini so razlog za tako odločitev včasih zahteve odkupovalca pitancev, pomanjkanje plemenskega podmladka, spet drugič pa ... Pogost vzrok je tudi slabo poznavanje glavnih vzrokov za (ne)uspeh in želja po hitri spremembi.

Namen prispevka je prikazati primerjavo med rezultati plodnosti pri rejcih, ki mladice vzrejajo sami, jih kupujejo v tujini ali na vzrejnih središčih.

Za kmetije (preglednica 1) smo izračunali velikost gnezda glede na izvor in genotip svinj. Primerjali smo rezultate šestih rejcev. Rejca A in B se z mladicami oskrbujeta na vzrejnih središčih. V plemenski čredi imata svinje hibrida 12, za pripuste pa uporabljata merjasec pasme pietrain. Rejca C in D imata v čredi svinje neznane genotipa, ki jih označujemo kot "nularce" (genotip 00). To so največkrat mladice, odbrane med pitankami z neznanimi starši in pogosto niso maternalnega genotipa. V prvi generaciji so to lahko tro- ali štiripasemski pitanci, kasneje pa se delež terminalnih hibridov povečuje. Sem uvrščamo tudi mladice, ki so lahko pravih kombinacij, a podatki o starših niso znani, živali pa tudi niso preizkušene. Rejca E in F pa mladice kupujejo v tujini.

V številu rojenih pujskov na gnezdo so med rejci velike raz-

Mladi merjasec pasme pietrain

like (preglednica 1). Rejca A in B imata v gnezdu 1,4-krat več pujskov kot rejca C in D, ki svinje za lastno obnovo odbirata

med pitankami. Pri vseh rejcih je opazen velik delež mrtvorojenih, žal tudi pri tistih z majhnimi gnezdi ob praritvi. Vzrok

za velik delež mrtvorojenih pujskov lahko najdemo v odsotnosti rejca ob porodu, premajhni skrbi za pujske po porodu, neu-

Velikost gnezda v letih 2015 in 2016 glede na izvor svinj

Rejec	Izvor	Genotip svinje	Število prasitev	R/gn	MR/gn	%MR	ŽR/gn	IZG/gn	%IZG	ODS/gn
A	SloHibrid	12	83	13,75	0,96	7,01	12,78	1,90	14,89	10,88
B	SloHibrid	12	266	13,58	1,21	8,88	12,38	2,09	16,86	10,29
C	doma	00	31	10,58	1,55	14,63	9,03	0,52	5,71	8,52
D	doma	00	20	8,65	0,70	8,09	7,95	0,70	8,81	7,25
E	tujina	22	218	10,76	1,04	9,64	9,72	1,73	17,34	7,99
F	tujina	00	29	16,17	2,38	14,71	13,79	3,48	25,25	10,31

R/gn – število rojenih pujskov na gnezdo, MR/gn – število mrtvorojenih pujskov na gnezdo, %MR – delež mrtvorojenih pujskov na gnezdo, ŽR/gn – število živorojenih pujskov na gnezdo, IZG/gn – število izgub sesnih pujskov na gnezdo, %IZG – delež izgub sesnih pujskov na gnezdo, ODS/gn – število odstavljenih pujskov na gnezdo

Svinja hibrida 12 s pujski

strežni higieni v prasilišču, neprimerni prehrani brejih svinj in posledično neprimerni kondiciji svinj ter tudi v izvedbi prasiatvenih kotcev.

Število živorojeni pujskov, ki še omogoča gospodarno rejo (> 12 živorojenih pujskov na gnezdo), so dosegli le na kmetiji A in B (preglednica 1). V obeh rejah pa veliko težavo predstavlja izgube sesnih pujskov v času laktacije, zato je število odstavljenih pujskov manjše od pričakovanega. Izgube med laktacijo v reji C in D so manjše, še vedno pa od rojstva do odstavitve izgubijo 1,8 pujska na gnezdo, kar predstavlja skoraj eno petino vseh pujskov. Pri svinjah hibrida 12 so odstavili 1,3-krat več pujskov kot pri svinjah ne-

znanega genotipa.

Tudi reje, ki plemenske mladice kupujejo v tujini (rejec E in F), imajo veliko izgub med porodom in pri sesnih pujskih (preglednica 1), izgube pa so večje pri svinjah, ki so imele večja gnezda (rejec F). Med rejcem F, ki je imel ob prasiatvi največja gnezda, in rejcem B v številu odstavljenih pujskov ni več razlike, medtem ko je rejec A na gnezdo odstavil 0,5 pujska več kot rejec F. Velike izgube v reji F pripisujemo temu, da niso odpravili žežav pri oskrbi svinj in pujskov v prasilišču. Nakup mladice v tujih rejskih programih tako še ni zagotovilo za boljše rezultate. Uvoženi genotipi so za naše okolje, predvsem pa za naše navade manj primer-

ni, ker živalim nismo ponudili podobnih pogojev in jim omogočili prilagoditve.

ŠE VEDNO JE VELIKO REZERV

Izvor svinj ni kriv za vse težave, s katerimi se srečujejo rejci. Rezultati plodnosti kažejo, da je v naših rejah še precej rezerv. Spremeniti oziroma dopolniti moramo rejska opravila, ki bodo omogočala, da bomo zagotovili preživetje in dobro rast pujskov. Rejcem priporočamo uvedbo proizvodnega ritma. Ko bo več svinj hkrati prasio, bo možno prestavljanje pujskov med gnezdi. Med rejska opravila naj se uvede tudi ocenjevanje kondicije svinj. Prav tako ne smemo pozabiti na izvajanje biovarnosti. Kupljene živali naj v čredo vstopajo preko karantene, v reji pa moramo skrbeti za higieno, smer ljudi in živali ipd.

Plemenski podmladek, preizkušen v domači populaciji, je prilagojen na slovenske razmere, produktivnost plemenskih živali pa je primerljiva z živalmi iz tujih populacij. Rejci, ki plemenske mladice odbirajo med pitankami, dosegajo slabše rezultate plodnosti. Z obnovo iz slovenskega rejskega programa podpiramo tudi zaposlitev slovenskega rejca plemenskega podmladka. Pri nakupu preizkušenega plemenskega podmladka v lastni populaciji se med rejci stekajo vezi, ki jih povezujejo tudi na drugih področjih in naredijo učinkovitejši pri drugih skupnih projektih.

Plemenske merjasce in mladice, preizkušene v slovenskih razmerah, lahko kupimo na vzrejnih središčih. Predvsem je pomembno, da obnovo črede načrtujemo dovolj zgodaj, da pravočasno naročimo in zahtevamo kakovosten plemenski podmladek. Da bi rezultate

izboljšali, pa moramo posnemati tujce tudi pri delu in uvesti spremembe, ki so v tujini že praksa. Iz slovenskega rejskega programa so rejcem ponujeni merjasce pasem slovenska landrace – linija 11 (11), slovenski veliki beli prašič (22), pietrain (44), slovenska landrace – linija 55 in hibrid 54 ter mladice pasme slovenska landrace – linija 11, hibrida 12 ter 21.

» JANJA URANKAR,
» MILENA KOVAČ
Biotehniška fakulteta,
Oddelek za zootehniko,
Univerza Ljubljana

MAJER

Črevarstvo Majer d.o.o.

VSE ZA KOLINE

Nudimo:

- vse vrste naravnih črev,
- vse vrste umetnih črev,
- začimbe,
- aditivi za hrenovke, šunko in ovitku, Tirolko...,
- strokovni nasveti,
- dodatni popusti za večje količine,
- dostava po dogovoru.

Informacije: m.majer@siol.net,
Mob.: 041 704 516

GORIČICA 1c, 1230 DOMŽALE
TEL.: 01 721 95 90,
FAX: 01 721 95 95
MOB: 041 704 513 in 041 665 563
e-mail: m.majer@siol.net

Za socialno podjetništvo tudi iz novega PRP

Širok nabor ukrepov za vzpostavitev in poslovanje socialnih podjetij

Za uspešno izvajanje dejavnosti socialnega podjetništva mora socialno podjetje zagotoviti stalni pritek finančnih sredstev, ki jih mora v pretežni meri ustvariti na trgu, prav tako je potrebno za razvoj dejavnosti pridobiti investicijska sredstva za izvedbo načrtovanih naložb. Socialna podjetja težje pridejo do »klasičnih« finančnih sredstev (npr. bančnih kreditov), ker investitorji ne poznajo (dovolj dobro) zakonitosti njihovega poslovanja. Cilj socialnih podjetij namreč ni doseganje najvišjega možnega dobička, temveč trajnostno poslovanje, ki doprinese nekaj dobrega za družbo kot celoto in za okolje, v katerem ta podjetja delujejo. To pa za lastnike finančnih institucij in druge investitorje, ki stremijo k čim boljšemu poslovanju, navadno ni dovolj velik razlog za podporo projektov. V zadnjem času se stanje sicer izboljšuje, pa kljub temu je nujno, da z različnimi ukrepi pri dostopu do virov financiranja pomagata tudi država in EU.

SOCIALNA PODJETJA TUDI V KMETIJSTVU

Zamisli o tem, kako izboljšati družbeno blagostanje in lokalno območje, je v kmetijstvu in na splošno na podeželju veliko. V kmetijstvu in na podeželju je velik izziv ustvariti zelena delovna mesta, ki prispevajo k ohranitvi kakovosti okolja, kar lahko dosežemo z ekološkim kmetijstvom in učinkovito rabo naravnih virov, ohranjanjem kul-

turne in naravne dediščine ter novimi proizvodi in storitvami, ki jih ustvarijo socialna podjetja. Velike so možnosti povezovanja kmetijskih pridelovalcev in pridelovalcev s ciljem skupnega nastopa na trgu, izboljšanja delovanja v okviru gozdno lesne verige, povečanja uporabe obnovljivih virov energije, razvoja socialno varstvenih storitev ipd. V praksi obstoječih socialnih podjetij to pomeni, da se podjetja ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo, običajno ekološko, in predelavo ter trženjem kmetijskih pridelkov. Vedno več dobrih zamisli za realizacijo je povezanih z zelenim turizmom, različnimi inovativnimi oblikami vzgoje in izobraževanja na kmetijah in izvedbo različnih oblik socialno varstvenih storitev. Od zamisli do realizacije socialno podjetniške zamisli pa je navadno dolgo obdobje načrtovanja, učenja, prilaganja in iskanja finančnih virov, kajti le malo je takih zamisli, ki ne potrebujejo bodisi na začetku ali pa pri razvoju tudi dodatnih finančnih sredstev in vse, kar potrebujemo, že imamo.

UKREPI IN SPODBUDE

Res je, da je kar nekaj možnosti, da socialna podjetja pridobijo različne oblike podpor v okviru razpisov Programa razvoja podeželja.

V okviru ukrepa »Naložbe v kmetijska gospodarstva« (podukrep 4.1.) imajo možnost kandidiranja vsa tista socialna podjetja, ki imajo primarno pridelavo kmetijskih proizvodov na

območju Republike Slovenije in imajo status socialnega podjetja v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu. Spodbudo predstavlja dodatni delež sofinanciranja, to je dodatnih 10 % nepovratnih sredstev in dodatne točke v okviru meril ocenjevanja vloge (5 točk). Pri podukrepu 4.2., ki vključuje naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov, so za socialna in invalidska podjetja predvidene dodatne točke pri ocenjevanju vlog (5. oziroma 10 točk glede na zahtevnost naložbe). Za socialna podjetja bo zelo zanimiv ukrep tudi za podporo »Naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti« (podukrep 6.4), ki predvideva podporo širokemu spektru nekmetijskih dejavnosti, podpore pa bodo v obliki finančnih instrumentov. Za ta ukrep v letošnjem letu še ni predviden razpis. Socialna podjetja lahko pridobijo tudi podpore za »Ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem ali gozdarskem sektorju« (podukrep 9.1), če želijo združiti proizvajalce z namenom skupnega trženja. Podpora se dodeli v obliki pavšalnega zneska, ki se izplača v letnih obrokih za prvih pet zaporednih let po datumu priznanja skupine ali organizacije proizvajalcev. V okviru ukrepa Sodelovanje (ukrep 16) sta za socialna podjetja zanimiva podukrepa, ki se nanašata na inovativne pristope in projekte promocijskih dejavnosti na lokalni ravni, ki so pove-

zani z razvojem kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov (podukrep 16.4), ter na inovativno reševanje socialne problematike na podeželju (podukrep 16.9). V projektno partnerstvo morata biti vključena vsaj dva partnerja, socialno podjetje pa je lahko vodilni partner ali član partnerstva. Nepovratna sredstva lahko socialna podjetja pridobijo tudi preko podpor za lokalni razvoj v okviru pobude LEADER (ukrep 19). Sedaj so ukrepi v različnih fazah realizacije, kar pomeni, da so bili nekateri javni razpisi že objavljeni, pri drugih ukrepih pa se šele sprejemajo podlage za izvedbo ukrepov.

KAKO DO DENARJA

Za uresničitev socialno podjetniške zamisli je zelo pomembna faza načrtovanja, v kateri socialni podjetnik ugotovi, koliko finančnih sredstev potrebuje ter koliko jih že ima na voljo, za manko pa skuša najti čim bolj ugoden vir sofinanciranja. Pri tem potrebuje točne informacije kdaj in pod kakšnimi pogoji so finančna sredstva na voljo. Običajno v fazi načrtovanja stopi v stik s strokovnjaki, ki so ustrezno usposobljeni za svetovanje o možnostih pridobitve finančnih sredstev. Tudi na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije in kmetijsko-gozdarskih zavodih vam bodo strokovni sodelavci, ki pokrivajo področje socialnega podjetništva, pomagali z nasveti, informacije pa objavljamo tudi na naših spletnih straneh.

»DARJA PIPAN

Sosedsko pravo – drevo na ali ob meji

Sosedje se o drevesih, ki rastejo na ali ob meji, o plodovih in o vejah lahko dogovorijo in morebitne spore rešujejo na miren način. Kadar sporazumna rešitev spora ni mogoča, je potrebno v okviru sodnega postopka upoštevati določbe Stvarnopravnega zakonika o sosedskem pravu (81. do 83. člen).

Prvo pravilo, ki ga morajo upoštevati sosedje v medsebojnih odnosih, je, da svojo lastninsko pravico izvršujejo tako, da se medsebojno ne vznemirjajo in da si ne povzročajo škode. Določba izhaja iz dejstva sosedstva in medsebojne povezanosti – posledica življenja v skupnosti – prilagajanje drug drugemu.

DREVO NA MEJI

Meja med dvema nepremičninama je lahko označena z drevesom kot mejnim znamenjem. Drevo na meji je sestavina obeh sosednjih nepremičnin. Lastnika nepremičnin, na katerih stoji drevo, skupno upravljata z drevesom, uživata njegove plodove in z njim razpolagata. Plodove drevesa si sosedja delita po enakih delih – navedeno velja za vse plodove, ne glede na prostor, kjer plodovi rastejo in kamor nato padejo. O poseku drevesa morata sprejeti skupno odločitev in si les nato razdeliti.

Če drevo na meji ovira rabo katere od sosednjih nepremičnin, lahko lastnik te nepremičnine zahteva, da se drevo odstrani. Ker gre za poseg v lastninsko pravico drugega sosedja, mora dokazati objektivno oviranje (npr. drevo meče senco na zelenjavni vrt) in njegovo subjektivno prepričanje o oviranju rabe ni dovolj. Stroške za odstranitev drevesa krijeta oba sosedja.

DREVO OB MEJI

Drugačnja je situacija, ko drevo ne stoji na meji in ne predstavlja mejnega znamenja, temveč sto-

Pravila o drevesih ob meji ne veljajo za drevesa, ki rastejo v gozdu

ji ob meji zemljišča: drevo je v lasti in upravljanju zgolj enega lastnika.

PLODOVI, KI PADEJO NA SOSEDNJO NEPREMIČNINO

Plodove, ki z drevesa ob meji padejo na sosednjo nepremičnino, lahko pobere lastnik sosednje nepremičnine. Lastnik sosednjega zemljišča ima pravico do plodov šele, ko se sami ločijo od drevesa. Če plodove obira sam, gre za neupravičeno prisvojitvev.

VEJE ALI KORENINE ČEZ MEJO NEPREMIČNINE

Kadar veje drevesa, ki ne stoji na meji, segajo čez mejo nepremičnine v zračni prostor sosednjega zemljišča, ima lastnik nepremičnine pravico sam odstraniti in si prilastiti veje sosedovega drevesa. Ob tem morata biti izpolnjena pogoja:

- Lastnika nepremičnine morajo veje s sosednjega zemljišča motiti (motenje mora biti objektivno, npr. veje mečejo senco na sosednje zemljišče,

ovirajo dostop z vozilom).

- Preden lastnik sosednjega zemljišča sam odstrani veje, mora lastnika drevesa o motečih vejah obvestiti oziroma zahtevati odstranitev v primernem roku, lastnik drevesa pa na njegov poziv tega ne stori. Smiselno je, da lastnik zemljišča, ki ga veje motijo, lastniku drevesa poda pisno opozorilo in zahtevo po odstranitvi vej.

Enako kot za veje velja tudi za korenine: lastnik nepremičnine ima pravico na svojem zemljišču odstraniti korenine sosedovega drevesa, če ga motijo (npr. dvigujejo tlak na vrtu, grozijo, da bodo poškodovale temelje hiše, ipd.). Korenine se lahko odstranijo po predhodnem obvestilu lastnika drevesa, ki mu je potrebno dati na razpolago primeren rok, da dejanje opravi sam.

DREVESA V GOZDU

Navedena pravila o drevesih ob meji se ne uporabljajo, kadar drevesa rastejo v gozdu. V gozdu se zračnega prostora nad nepremičninami ne more ločevati, saj bi se s tem posegalo v sonaravno gospodarjenje z gozdom (nego gozda, ki zagotavlja njegovo ohranitev, povečanje pestrosti rastlinskih in živalskih vrst ter vzpostavljanje biološkega ravnotežja).

»GAŠPER CERAR

KGZS na sejmu v Komendi

Predsednik KGZS Cvetko Zupančič na odprtju jesenskega sejma v Komendi

V petek, 7. oktobra, so v prireditvenem šotoru v Komendi odprli že tradicionalni jesenski kmetijsko-obrtni sejem, ki se ga je kot gost udeležil tudi predsednik KGZS Cvetko Zupančič.

Tudi letos se je na sejmu predstavilo veliko število razstavljalcev, prav tako je pestra ponudba sejma pritegnila več desetstič obiskovalcev iz vse Slovenije. Na sejmu se je predstavila tudi KGZS, saj je KGZS - Zavod Ljubljana pripravil strokovno srečanje pridelovalcev krompirja, na katerem so predstavili tudi idejo o oblikovanju panožnega krožka za krompir. Na razstavnem prostoru KGZS so se predstavile nektare okoliške kmetije, zbornični urad pa je na ogled ponudil zbornična strokovna gradiva.

Pred začetkom sejma so se v Komendi na seji zbrali tudi člani območne enote KGZS Ljubljana. Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je članom območne enote predstavil aktivnosti zbornice, predvsem novosti, ki jih prinašajo spremembe zakonodaje in stališča zbornice do njih. Po seji so se nato skupaj udeležili tudi uradnega odprtja sejma.

» ROBERT PEKLAJ

Lombergarjevi dnevi 2016

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor vsako leto poskuša prek posvetov pridelovalcem prenašati znanje in jih seznanjati z novostmi na posameznem področju z izkušnjami in dobrimi praksami doma kot tudi iz tujine. V letošnjem letu bo Kmetijsko gozdarski zavod Maribor od 7. do 9. decembra 2016 organiziral Lombergarjeve dneve v dvorani Večnamenskega kulturno turističnega podjetniškega centra Pesnica, Pesnica pri Mariboru 41, 2211 Pesnica pri Mariboru. V okviru teh dni bo potekal že 9. Vinogradniški posvet, 4. Poljedelski posvet in 12. Lombergarjev sadjarski posvet.

9. VINOGRADNIŠKI POSVET Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Na 9. Vinogradniškem posvetu bodo predstavniki domačih in tujih inštitucij predstavili teme glede varovanja vinske trte pred stresnimi vplivi klimatskih sprememb v povezavi z varstvom vinske trte. Predstavljene bodo tudi izkušnje iz sosednje Avstrije glede zaščite vinske trte s protitočnimi mrežami. V drugem delu posveta bodo teme osredotočene predvsem na optimiranje pogojev alkoholne fermentacije ter na antioksidativni potencial vina in vinskih droži.

4. POLJEDELSKI POSVET Z MEDNARODNO UDELEŽBO

V okviru 4. Poljedelskega posveta bodo predstavljene teme v povezavi s posevki detelj in lucerna na njivah ter na obvodnih površinah. Popoldanski del posveta bo namenjen predstavitvi kemične sestave in energijski vrednosti trav in metuljnic, namakanju posevkov koruze in sejanih trav ter travno-deteljnih mešanic na njivah. Posvet se bo zaključil s predstavitvijo uporabnosti strniščnih posevkov za koruzo in zeleni podor.

12. LOMBERGARJEV SADJARSKI POSVET Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Rdeča nit 12. Lombergarjevega sadjarskega posveta je povezana s predstavitvijo namakanja sadovnjakov v Sloveniji ter predstavitvijo namakalnih sistemov za različne sadne vrste iz tujine. Za zaključek bodo strokovnjaki predstavili še posebnosti varstva sadnega drevja v letu 2016.

Naše življenje temelji na različnih dejstvih, izkušnjah, ki jih pridobivamo skozi čas. Prav tako ima v našem življenju velik pomen zdrava in kakovostna hrana, ki jo pridelujejo pridne roke naših pridelovalcev. Vendar bi bila proizvodnja v kmetijstvu brez raziskav, poizkusov, izobraževanja kmetijskih strokovnjakov in prenosa tega znanja do pridelovalcev otežena. Vemo, da je kmetovanje v današnjih časih zaradi prilagajanja na različne dejavnike toliko bolj oteženo in zahtevno, zato na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor želimo s strokovnimi posveti v okviru Lombergarjevih dni prenašati ta znanja na pridelovalce.

» KATARINA KRESNIK, KGZS – Zavod Maribor

Organizator posvetov:

KGZS-Kmetijsko gozdarski zavod Maribor in
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

9. VINOGRADNIŠKI POSVET

Sreda, 7. december 2016

4. POLJEDELSKI POSVET

Četrtek, 8. december 2016

12. LOMBERGARJEV SADJARSKI POSVET

Petek, 9. december 2016

POSVETE OMOGOČAJO:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

www.kmetijski-zavod.si

Srednjeevropska konferenca o biomasi

Od 18. do 20. februarja 2017 bo potekala v avstrijskem Gradcu srednjeevropska konferenca o biomasi. Na konferenci bo 130 govornikov in udeležencev iz 45 držav predstavilo novosti ter trende na področju bioenergije.

KGZS je partner dogodka, zato imajo vsi, ki se prijavijo prek KGZS, 15-odstotni popust na kotizacijo. Za dodatne informacije o prijavi pošljite e-pošto na naslov: miha.koprivnikar@kgzs.si. Več o konferenci na njihovi spletni strani: <http://www.cebc.at>.

Izbor IMK 2016

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) spodbujata inovativnost med mladimi na podeželju, zato bosta tudi letos izbrali inovativno mlado kmetico oziroma inovativnega mladega kmeta 2016.

Naziv se podeljuje kandidatu, ki živi in dela na kmetiji, še ni dopolnil 40 let in je z inovativno idejo pomembno prispeval k ohranjanju in razvoju kmetijstva, gozdarstva ali ribištva ter se odlikuje vsaj po enem od naslednjih vidikov:

- njegove ideje prinašajo novosti, pomembne za nadaljnji razvoj,
- njegove ideje prinašajo izvirne pristope k delu,
- vpeljane spremembe se odražajo v pozitivnih ekonomskih učinkih na kmetiji.

Letošnji finalisti izbora so: Boštjan Kosec, Anton Kukenberger, Anže Legat, Damjana Ostanek Heric, Barbara Petrič in Rok Šiftar.

Naziv za leto 2016 bo podeljen 18. novembra ob 11. uri v kristalni dvorani predsedniške palače v Ljubljani.

Več o prireditvi in kako se lahko udeležite podelitve bo objavljeno na spletnih straneh KGZS (www.kgzs.si) in ZSPM (www.zspm.si).

Fertinnowa projekt

Gre za prenos inovativnih tehnologij za trajnostno rabo vode pri sistemih s fertirigacijo

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor je od letošnjega leta vključen kot projektni partner v projekt FERTINNOWA – Transfer of INNOvative techniques for sustainable WATER use in FERTigated crops. Namen projekta FERTINNOWA, ki vključuje 23 partnerjev iz devetih držav Evropske unije in Južnoafriško republiko, je zbiranje in izmenjava informacij glede najboljših praks, metod in tehnologij glede trajnostne proizvodnje kmetijskih kultur, pri katerih se ne uporablja samo namakanje, ampak tudi fertirigacija.

Cilj projekta je:

- izobraziti pridelovalce glede učinkovitega in trajnostnega načina uporabe vode s pomočjo novih tehnologij, praks in metod;
- omogočiti ogled dobrih praks in novih tehnologij, ki so že prisotne na nekaterih kmetijskih gospodarstvih v državah Evropske unije;
- omogočiti pridelovalcem vpogled v tehnologije preko različnih oblik seznanjanja,
- podpirati ponovno uporabo vode in razkuževanje vode;
- učinkovito ravnanje z naravnimi viri ob povečevanju kmetijske proizvodnje.

V času trajanja projekta bomo

omogočili ogled inovativnih tehnologij in dobrih praks tudi pridelovalcem, kar bo izvedeno že v mesecu oktobru, ko bomo omogočili ogled inovativnih tehnologij v Franciji.

Tržna proizvodnja kmetijskih pridelkov v državah Evropske unije temelji na namakanju oziroma fertirigaciji, s čimer se zagotavlja večja kakovost in količina pridelkov. Fertirigacija kot tudi namakanje sta tako pomemben del kmetijske proizvodnje. Podnebne spremembe in rast prebivalstva vplivajo na razpoložljivost vode, kar v kmetijstvu vodi v razvoj inovativnih teh-

nologij glede trajnostne uporabe vode. Razvoj takšnih tehnologij in predvsem investiranje vanje pa se nikoli ne zgodi čez noč, ampak je za to potrebno določeno časovno obdobje.

»KATARINA KRESNIK,
KGZS – Zavod Maribor

Živimo vitalno!

Tradicionalni, letos že 47. sejem Narava-zdravje se bo odvil od 24. do 27. novembra. Prireditev predstavlja vsebine s trendovskih področij zdravega življenjskega sloga, ki privabijo številne obiskovalce, saj je sejem tudi prodajni, predvsem pa pravi maraton delavnic, svetovanj, predavanj s področij prehrane, zdravja, gibanja, wellnesa, naravne kozmetike ter zelenega sobivanja. Tudi letos se jih bo v štirih dneh zvrstilo okoli 200.

Pestro ponudbo razstavljalcev, med katerimi je v zadnjih letih največ zanimanja za zdravo, uravnoteženo prehrano, si ogleda približno 24.000 obiskovalcev. Med vsebinskimi poudarki je tudi tokrat zdrava, sveža in lokalno pridelana hrana.

Sejem nas spodbuja k ozaveščenemu odločanju in izbiranju. Seznanja nas s pojmi, kot so trajnostno, ekološko, naravno idr. V sodelovanju z Zvezo potrošnikov Slovenije nas osvešča, kako posegati po izdelkih, ki niso zavajajoči, in kaj pomenijo različni certifikati.

Mednarodni institut za potrošniške raziskave (MIPOR) pripravlja predavanje o tem, zakaj sadne kašice niso primerne kot samostojen obrok za dojenčke, ter o rezulta-

tih primerjalnega ocenjevanja jogurtov z dodatki, ki so ga izvedli kot prvega v sklopu izvajanja javne službe primerjalnih ocenjevanj blaga in storitev, ki jo sofinancira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (več o projektu najdete na www.potrošnikovZOOM.si).

Sejem že leta poteka pod pokroviteljstvom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Letos na njem predstavljajo novo označbo »Izbrana kakovost – Slovenija, ideje za tradicionalni zajtrk – kako pripraviti preprost uravnotežen zajtrk iz lokalno pridelane hrane. Pozornost pa želijo usmeriti tudi na pomen čebel, drugih opraševalcev ter čebelarstva nasploh za prehranski sektor in varovanje zdravja.

Prepričajte se, da je sejem vredno obiskati in si oglejte podrobnejši program: www.narava-zdravje.si

Sejem je odprt:

24.–26. 11. 2016 9.00–19.00 ure

27. 11. 2016 9.00–17.00 ure

Vabljeni, da nas obiščete na razstavnem prostoru KGZS!

47. sejem Narava-zdravje

Poudarki iz vsebine:

- Zdravo, sveže, lokalno
- Vabljeni na degustacije
- Posvetujte se s priznanimi strokovnjaki s področja zdravja
- Opravite preventivne preglede
- Izberite zdravilišča zase
- Preizkusite naravno kozmetiko
- Graditi in bivati naravno
- Obnovljivi viri energije
- Ukrepi za ohranjanje narave in njene biotske raznovrstnosti
- Rekreativna vadba po vaši meri
- Uporaba konoplje
- Možganski fitness
- Druženje človeka in živali
- Prednovoletni nakupi
- Prek 100 brezplačnih predavanj, predstavitev, delavnic

zdravje

zeleno sobivanje

naravna kozmetika

prehrana

gibanje

wellness

Živimo vitalno!
www.narava-zdravje.si

24.–27. november
Gospodarsko razstavišče

VABIMO

Pobuda komisije za preprečevanje korupcije

Komisija za preprečevanje korupcije je sprejela sistemsko načelno mnenje, s katerim želi seznaniti člane zbornic, društev, sindikatov, združenj, med njimi tudi člane KGZS. Mnenje je dostopno na povezavi: <https://www.kpk-rs.si/sl/nadzor-in-preiskave/odlocitve-in-mnenja-komisije/nacelnamnenja/04/2016/sistemsko-nacelno-mnenje-glede-ugotavljanja-tveganj-pri-lobiranju-odvetnikov-zunanjih-svetovalcev-in-clanov-posameznih-zdruzenj-drustev-ozioroma-podobnih-clanov-zdruzevanja>

O označevanju živil

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije organizira predavanje z razpravo o označevanju živil in o najpogostejše ugotovljenih nepravilnostih pri inšpekcijskih nadzorih ter o podpori za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov.

Predavanje bo potekalo v četrtek, 10. novembra 2016, s pričetkom ob 9. uri v sejni sobi KGZS, Gospodinjska 6, Ljubljana.

Program strokovnih predavanj:

- Obvezno označevanje hranilne vrednosti na predpakiranih živilih s 13. decembrom 2016 in obveze nosilcev živilske dejavnosti ter orodja, ki se lahko uporabljajo za izračun hranilne vrednosti.

Predstavitev novega Pravilnika o splošnem označevanju živil, ki niso predpakirana.

Povzetek ugotovitev iz uradnega nadzora, povezanih z obveznim označevanjem alergenov v nepredpakiranih živilih – UVHVVR.

- Izvajanje nadzora in ugotavljanje nepravilnosti – IRSKGLR.
- Podpore za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov – MKGP.
- Predvidena sprememba Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji – KGZS.

Vljudno vabljeni!

HOLZ KLADE GmbH

Profesionalna storitev v gozdu

Sečnja lesa

- Dela z žičnico
- Intervencije z bagri z žičnimi napravami
- Sečnja z ročnimi motornimi žagami
- Harvesterji s spraviplom s forwarderji

Lesna trgovina

- Franko cesta
- Franko panj

Več kot 40 let smo v Srednji Evropi aktivni kot podjetje za opravljanje gozdarskih storitev in imamo opremo za vse terenske razmere.

Vaša kontaktna oseba za:

- **Slovenija**
Kainbacher Josef +43676/83637417
Zbasnik Franjo +43676/83637444
- **Hrvaško:**
Mrden Milan +43676/83637517

www.holz-klade.at / office@holz-klade.at / +43 4352/811 47-0 / Auenfischerstraße 61 9400 Wolfsberg – avstrijska Koroška

Rabarbarino pecivo

Rabarbara je trajnica, bogata z antioksidanti ter zaradi vsebnosti kalcija, kalija in magnezija prava zakladnica zdravja. V kuhinji uporabljamo le olupljena stebela, ki jih trgamo spomladi in ponovno jeseni. Za pripravo rabarbarinega peciva potrebujemo zelo malo časa, okus pa je nepozaben!

Sestavine za 4 osebe:

- 5 beljakov
- 5 velikih žlic rjavega sladkorja
- 5 rumenjakov
- 5 žlic ostre ali polnozrnatke moko
- 15 dag rabarbarinih stebel
- rjavi sladkor

Iz beljakov stepemo sneg, mu dodamo 5 žlic sladkorja in med mešanjem še rumenjake. V maso s kuhalnico previdno vmešamo moko, da masa ostane rahla. Vlijemo v pekač, ki smo ga obložili s peki papirjem. Na testo naložimo olupljena in narezana rabarbarina stebela. Po vrhu potrosimo nekaj sladkorja. Damo v pečico in pečemo 15 minut pri 180 °C.

Kolač ohladimo, razrežemo na pravokotnike in postrežemo.

Dober tek!

Recept je iz knjižice *Okusne jedi gostoljubnih ljudi*, ki jo je v sklopu projekta *Brez predsodkov o kmetijstvu in SKP* izdala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in sofinancirala Evropska komisija. Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodezelja.si.

Nagradna uganka

Pijača, ki za izdelavo potrebuje hmelj	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zelenica sredi puščave	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Suhomesnat izdelek	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rožni _____	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Glavno mesto Armenije	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kemični element (Ta)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Vzdevek slovenskega nogometnega vratarja Samirja Handanovića	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tanek brezlistni poganjek, ki rastlini pomaga pri oprijemanju na podlago	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Finski najbližja pribaltska država	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Prestolnica Finski najbližje pribaltske države	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gorski masiv v severnem delu Karavank na avstrijskem Koroškem	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
_____, sin Kajtimara, boj krvavi že dolgo bije za krščansko vero	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ime znanstvenika Einsteina	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Elegantna, velika vodna ptica	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orna površina	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
_____ kmetijstvo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Naša največja salmonidna (hladnovodna) riba.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Drugi izraz za gozdarja	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sedmi planet v našem osončju	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kakršna setev, taka _____	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kraj, kjer je sadjarski center KGZS – Zavoda Nova Gorica	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. novembra na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.**

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **VROČE POLETJE**. Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev:

Majda Sovič, Mislinja; Joško Lujs, Lendava; Franc Švigelj, Cerknica; Dušan Pungerčar, Tržišče; Andreja Bernik, Škofja Loka. Čestitamo!

SOBOTE NA CELJSKEM SEJMIŠČU

PREDSTAVITE SVOJO PONUDBO
SKORAJ 2000 ZINTERESIRANIM KUPCEM

NAJEM STOJNICE ZA MANJ KOT 69 EUR
(BREZ DDV)

**V VSAKEM VREMENU,
BREZ VSTOPNINE
IN PARKIRNINE!**

CELJSKI SEJEM

40 let
1976 - 2016
Vaš partner

www.ce-sejem.si

2. FESTIVAL VINA & PRŠUTA & SALAM

19. NOV. 2016

SEJEMSKA DVORANA C,
OD 9. DO 19. URE

Minister za zdravje opozarja:
Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!

NEW HOLLANDOVA JESEN

T3F IN TD4F

T3F - KABINA
PO POLOVIČNI CENI

Za omejeno število modelov na zalogi.

TD4F - PODARIMO
"10 KONJEV"

Za omejeno število modelov na zalogi.

T4 IN TD5

KLIMATSKA NAPRAVA
ZA SAMO 1 EUR

Za omejeno število modelov na zalogi.

**T5 NOVA
IN T6**

VZMETENA SPREDNJA PREMA
TERRAGLIDE™ ZA SAMO 1 EUR

Za omejeno število naročil v promocijskem obdobju.

JESENSKI HIŠNI SEJEM

Predstavitve novosti.

Posebni popusti
na traktorje iz zaloge,
nadomestne dele in servisne storitve.

Ugodno financiranje.

Vabljeni
4. in 5. 11.
med 9. in 16. uro
v PE Štore.

ITRO, d.o.o., PE Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15)
www.newholland.si

Delavska hranilnica d.d. Ljubljana

PONUDBA DELAVSKE HRANILNICE JE NAMENJENA KMETOVALCEM

HRANILNICA NUDI KMETOM, KI ODPREJO RAČUN ZA REDNE PRILIVE NASLEDNJE UGODNOSTI:

- najugodnejše poslovanje na slovenskem bančnem trgu, ki se kaže v najnižji ceni vseh plačilnih storitev, nekaj storitev pa je tudi brez provizij (dvigi na bankomatih ...),
- dve leti brez stroškov vodenja novo odprtega računa, potem pa je strošek 1,00 EUR za kmete in 3,00 EUR za kmetijske zadruge,
- plačevanje položnic samo 30 centov,
- plačila z bančno kartico Mastercard z odlogom plačil in možnostjo nakupa na obroke do 12 mesecev za kmete,
- MasterCard kartico prvo leto brez nadomestila, nato 10 EUR letno za kmete in 22,50 EUR za kmetijske zadruge,
- ugodne dijaške in študentske kredite za šolanje otrok kmetov, z odlogom vračanja kreditov za čas šolanja,
- ugodno 4,0% pokojninsko varčevanje v hranilnici, za kmete in njihove družinske člane,
- zelo ugodne kredite pod naslednjimi pogoji:

	Pribitek na 6-mesečni EURIBOR	Fiksna obrestna mera
kredit do 6 mesecev	-	2,80%
kredit do 12 mesecev	-	3,00%
ki kredit do 24 mesecev	2,00%	3,20%
kredit do 36 mesecev	2,20%	3,40%
kredit do 48 mesecev	2,40%	3,60%
kredit do 60 mesecev	2,60%	3,80%
kredit do 120 mesecev	2,80%	4,50%
kredit do 240 mesecev	3,00%	4,75%
kredit do 360 mesecev	3,30%	5,00%

- vse kredite brez stroškov odobritve za kmete in 10% znižanje za kmetijske zadruge od vsakokratne veljavne tarife,
- zavarovanje kreditov urejamo s hipoteko in poroštvom,
- mesečni stroški vodenja kredita za kmete so 1,50 EUR in za kmetijske zadruge 4,00 EUR.

OGLASITE SE V ENI OD NAŠIH POSLOVNIH ENOT PO SLOVENIJI !

E-mail: info@delavska-hranilnica.si
Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

Turneja fantastičnih ponudb

NAGRADNA IGRA NA WWW.VW-TURNEJA.SI

Čas je za akcijo!

V času turneje veljajo prav posebne fantastične cene. Preverite ponudbo in ob nakupu novega vozila izkoristite prihranek do 5.000 EUR*, bon za financiranje 1.500 EUR** ter komplet zimskih pnevmatik s platišči***. Ja, res fantastično!

Fantastična ponudba velja za modele: Caddy, Transporter in Crafter.

Velja za vozila na zalogi do 15. 11. 2016. Več na www.vw-gospodarska.si.

**Gospodarska
vozila**

Emisije CO₂: 247–106 g/km. Kombinirana poraba goriva: 9,4–4,0 l/100 km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. *Višina prihranka je odvisna od modela. **Bonus v obliki znižanja maloprodajne cene vozila v vrednosti 1.500 EUR z DDV velja v primeru financiranja/najema vozila pri Porsche Finance Group Slovenia pod pogoji akcije VWBON16. Več na www.porscheleasing.si. ***Dobroimetje na kartici zvestobe Volkswagen Card Gospodarska vozila, ki velja za zimski komplet koles na originalnih jeklenih platiščih z zimskimi pnevmatikami Semperit iz zimske ponudbe originalne dopolnilne opreme Volkswagen Gospodarska vozila. Kartico zvestobe lahko brezplačno naročite pri pooblaščenem trgovcu ali serviserju Volkswagen Gospodarska vozila ali na spletni strani www.porsche-group-card.si. Slike so simbolne. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana.